

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00

F: 01 428 47 33

E: gp.mnz@gov.si

www.mnz.gov.si

Številka: 007-227/2020/129 (141-05)

Ljubljana, 13. 7. 2022

EVA

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo delovne skupine o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 za leto 2021 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13-ZDU-1G, 65/14 in 55/17), v povezavi s 7. poglavjem Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 (Uradni list RS, št. 43/19) je Vlada Republike Slovenije na ..... seji dne ..... sprejela naslednji

SKLEP

1. Vlada Republike Slovenije je obravnavala Poročilo o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 za leto 2021 in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije.
2. Vlada Republike Slovenije nalaga ministrstvu, da nemudoma sprejmejo vse potrebne ukrepe in aktivnosti za izvedbo strategij oziroma programov, ki niso bili pravočasno realizirani.

Številka:

V Ljubljani, dne

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka vlade

Prilogi:

- Poročilo o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 za leto 2021

Prejmejo:

- vsa ministrstva
- Urad Vlade RS za informacijsko varnost
- Slovenska obveščevalno-varnostna agencija
- Vrhovno državno tožilstvo RS
- Komisija za preprečevanje kriminalitete

<ul style="list-style-type: none"> - Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede - Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo - Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije 		
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:		
/		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
☐ Slavko Koroš, v. d. generalnega direktorja, Direktorat za policijo in druge varnostne naloge, ☐ mag. Zdravko Mele, namestnik generalnega direktorja, Direktorat za policijo in druge varnostne naloge		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
Pri pripravi dela ali celotnega gradiva niso sodelovali zunanji strokovnjaki.		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
☐ mag. Tatjana Bobnar, ministrica za notranje zadeve		
5. Kratek povzetek gradiva:		
<p>Resolucijo o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 (ReNPPZK 19–23) (v nadaljnjem besedilu: Resolucija) je 20. 6. 2019 sprejel Državni zbor Republike Slovenije. Resolucija je bila objavljena v Uradnem listu RS, št. 43/19.</p> <p>V Resoluciji je v 7. poglavju določeno »spremljanje izvajanja resolucije«. Na podlagi določila Resolucije je Vlada Republike Slovenije na 48. redni seji dne 17. 10. 2019 sprejela sklep o ustanovitvi Medresorske delovne skupine za koordinacijo in nadzor nad izvajanjem Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023. Delovna skupina najmanj enkrat letno pripravi poročilo o izvajanju resolucije z vidika izvajanja strategij in programov. Resolucija določa, da Vlada Republike Slovenije najmanj enkrat letno obravnava poročilo delovne skupine o izvajanju resolucije glede izvajanja strategij in programov.</p> <p>V Resoluciji so določene strategije oziroma programi, ki se izvajajo v posameznem letu ali daljšem obdobju. Ministrstvo za notranje zadeve je na podlagi poročil resornih ministrstev in drugih subjektov, ki so nosilci posameznih ukrepov in aktivnosti, pripravilo celovito poročilo o izvajanju resolucije v letu 2021.</p> <p>Za realizacijo ciljev je bilo v letu 2021 načrtovanih 45 strategij oziroma programov, od tega jih je 33 stalne narave in se bodo aktivnosti nadaljevale tudi v letu 2022. Od načrtovanih 45 strategij oziroma programov v letu 2021 jih je bilo uresničenih 23 in delno uresničenih 18, štiri strategije pa so ostale neuresničene.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				

II. Finančne posledice za državni proračun**II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:**

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:**I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu**

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Poročilo o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za leto 2020 nima finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
Narava gradiva, glede na vsebino, ne predvideva sodelovanja javnosti.	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
mag. Tatjana Bobnar ministrica	

Priloge:

- Predlog sklepa Vlade Republike Slovenije
- Poročilo o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 za leto 2021

PRILOGA:

Številka:

V Ljubljani, dne

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13- ZDU-1G, 65/14 in 55/17), v povezavi s 7. poglavjem Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 (Uradni list RS, št. 43/19) je Vlada Republike Slovenije na ..... seji dne ..... sprejela naslednji

SKLEP

1. Vlada Republike Slovenije je obravnavala Poročilo o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 za leto 2021 in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije.
2. Vlada Republike Slovenije nalaga ministrstvom, da nemudoma sprejmejo vse potrebne ukrepe in aktivnosti za izvedbo strategij oziroma programov, ki niso bili pravočasno realizirani.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka vlade

Prilogi:

- Poročilo o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 za leto 2021

Prejmejo:

- vsa ministrstva
- Urad Vlade RS za informacijsko varnost
- Slovenska obveščevalno-varnostna agencija
- Vrhovno državno tožilstvo RS
- Komisija za preprečevanje kriminalitete
- Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije

PRILOGA (jedro gradiva):

**Poročilo o izvajanju
Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in
zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023
za leto 2021**

KAZALO

UVOD.....	1
REALIZACIJA CILJEV, OPREDELJENIH PO PODROČJIH IZ ReNPPZK 19–23.....	2
Varnost v lokalnih skupnostih	3
Nasilje.....	4
Javno spodbujanje sovraštva in nestrpnosti – sovražni govor	15
Gospodarska kriminaliteta pri varovanju finančnih interesov v Republiki Sloveniji in EU.....	17
Korupcija in zaščita javnih sredstev	19
Ogrožanje javnega zdravja.....	25
Informacijska varnost	28
Ogroženost Republike Slovenije zaradi radikalizacije, ekstremnega nasilja in terorizma.....	33
Ogroženost Republike Slovenije zaradi hudih in organiziranih oblik kriminalitete.....	39

UVOD

Državni zbor Republike Slovenije je na seji 20. junija 2019 sprejel Resolucijo o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 (ReNPPZK 19–23), (v nadaljnjem besedilu: resolucija), ki je bila objavljena v Uradnem listu RS, št. 43/19.

Osrednji cilj resolucije je učinkovito oblikovati in izvajati politiko preprečevanja in zatiranja kriminalitete oziroma zagotavljanje takega družbenega okolja, ki bo dolgoročno vplivalo na zmanjšanje kriminalitete, zagotavljalo varnost, bivanje in delo v varnem okolju, ter na podlagi predlaganih ukrepov doseči tako družbeno stanje, da bi se ljudje počutili varne.

V resoluciji so opredeljeni cilji, ki jih želimo doseči, in konkretne strategije oziroma programi za uresničitev postavljenih ciljev.

Vlada Republike Slovenije je 17. 10. 2019 za spremljanje učinkovitosti izvajanja programov in strategij iz resolucije, koordiniranja dela nosilcev in sodelujočih pri pripravi in izvajanju strategij in programov ter za pripravo letnega poročila o uspešnosti izvajanja resolucije ustanovila Medresorsko delovno skupino za koordinacijo in nadzor nad izvajanjem Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 (v nadaljnjem besedilu: delovna skupina). V njej sodelujejo predstavniki ministrstev in drugih organov, ki med svojimi pristojnostmi in nalogami delujejo na področju preprečevanja in zatiranja kriminalitete.

V šestem poglavju resolucije so opredeljene strategije oziroma programi za uresničitev postavljenega cilja in nosilci, pristojni za uresničevanje načrtovanih dejavnosti. Nosilci strategij oziroma programov so poročali o izvajanju nalog v letu 2021. Delovna skupina, ki jo vodi predstavnik ministrstva za notranje zadeve, je pripravila poročilo za preteklo leto.

V resoluciji je določeno, da Vlada Republike Slovenije najmanj enkrat letno obravnava poročilo delovne skupine o izvajanju resolucije glede izvajanja strategij in programov ter ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije.

REALIZACIJA CILJEV, OPREDELJENIH PO PODROČJIH IZ ReNPPZK 19–23

V resoluciji je opredeljenih devet vsebinskih področji preprečevanja in zatiranja kriminalitete. Ta so:

- varnost v lokalnih skupnostih;
- nasilje;
- javno spodbujanje sovraštva in nestrpnosti – sovražni govor;
- gospodarska kriminaliteta pri varovanju finančnih interesov v Republiki Sloveniji in EU;
- korupcija in zaščita javnih sredstev;
- ogrožanje javnega zdravja;
- informacijska varnost;
- ogroženost Republike Slovenije zaradi radikalizacije, ekstremnega nasilja in terorizma;
- ogroženost Republike Slovenije zaradi hudih in organiziranih oblik kriminalitete.

Znotraj področij je skupno oblikovanih 45 posameznih strategij oziroma programov. Številne strategije in programi iz resolucije so se večinoma izvajali uspešno, nekateri kot redna dejavnost na področjih, ki so v pristojnosti posameznih ministrstev. Tudi leto 2021 je minilo v spremenjenih okoliščinah zaradi ukrepov za omejevanje epidemije COVID-19. Kljub prizadevanjem pristojnih za izvedbo programov so posamezni programi ostali nerealizirani, aktivnosti za njihovo izvedbo pa so bile prenesene v naslednje leto.

V nadaljevanju je pripravljeno poročilo o izvajanju strategij oziroma programov, ki so bili v resoluciji predvideni za leto 2021, ter programi, katerih realizacija je bila predvidena v letu 2020 in niso bili realizirani oziroma je bila njihova realizacija prestavljena v leto 2021. Oštevilčenje posameznih programov je zaradi lažje preglednosti povzeto iz resolucije.

Za realizacijo ciljev je bilo v letu 2021 načrtovanih 45 strategij oziroma programov, od tega jih je 33 stalne narave in se bodo aktivnosti nadaljevale tudi v letu 2022. Od načrtovanih 45 strategij oziroma programov v letu 2021 jih je bilo uresničenih 23 in delno uresničenih 18, štiri strategije pa so ostale neuresničene.

Varnost v lokalnih skupnostih

6.1.4.1 Varnost v lokalnih skupnostih

Ključne dejavnosti/ukrepi

Pobude policije lokalnim skupnostim za ustanovitev varnostnih svetov in proaktivno delovanje, učinkovito reševanje varnostnih problemov, sodelovanje z državljani in predstavniki lokalne skupnosti pri preventivnih projektih, večja vidnost in okrepljena prisotnost policistov v lokalni skupnosti, usklajevanje občinskih programov varnosti z lokalno skupnostjo, izvajanje aktivnosti, določenih v protokolih o sodelovanju z občinskimi redarstvi, profesionalno opravljanje nalog in odnos do ljudi, načrtno in sistemsko usposabljanje policistov na tem področju.

Nosilec:

- **Ministrstvo za notranje zadeve – Policija.**

Sodelujoči:

- vodstva samoupravnih lokalnih skupnosti – župani in občinski sveti;
- Skupnost občin Slovenije;
- Združenje občin Slovenije;
- Združenje mestnih občin Slovenije;
- državljani in preostala civilna združenja z javnim interesom.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število vsebinsko kakovostnih in dobrih rešitev ter praks pri delu v skupnostih;
- število prenesenih dobrih praks v druge regionalne in lokalne enote policije;
- število pritožb zoper delo policistov;
- število preventivnih aktivnosti skupaj s predstavniki lokalne skupnosti in vsebina izvedenih nalog.

Opis realizacije: nerealizirano

Aktivnosti na področju policijskega dela v skupnosti in preventive se zaradi COVID-19 niso izvajale. V letu 2021 je bilo vloženih 463 pritožb, v letu 2020 je bilo vloženih 466, v letu 2019 pa 360.

6.1.4.2 Analiza uspešnosti izvajanja 35. člena o organiziranosti in delu v policiji

Ključne dejavnosti/ukrepi

35. člen Zakona o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15/13, 11/14, 86/15, 77/16, 77/17, 36/19, 66/19 – ZDZ, 200/20 in 172/21) določa, da policijske uprave in območne policijske postaje znotraj svojih pristojnosti sodelujejo z organi samoupravnih lokalnih skupnosti na področjih, ki se nanašajo na izboljšanje varnosti v samoupravni lokalni skupnosti. V anketi bodo tudi vprašani o njihovih predlogih za izboljšanje sodelovanja.

Nosilec:

- **Ministrstvo za notranje zadeve – Policija.**

Sodelujoči:

- vodstva samoupravnih lokalnih skupnosti – župani in občinski sveti;
- Skupnost občin Slovenije;
- Združenje občin Slovenije;
- Združenje mestnih občin Slovenije.

Rok za izvedbo:

- 31. december 2019.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- izdelana analiza.

Opis realizacije: nerealizirano

Analiza uspešnosti izvajanja 35. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15/13, 11/14, 86/15, 77/16, 77/17, 36/19, 66/19 – ZDZ, 200/20 in 172/21) je predvidena v okviru raziskovalnega projekta »Varnost v lokalnih skupnostih«, ki poteka v obdobju od 1. 1. 2019 do

31. 12. 2024. Analiza še ni bila opravljena, saj je za njeno izvedbo potrebna anketa javnega mnenja, ki pa se zaradi ukrepov za omejevanje epidemije covid-19 ni izvedla.

Nasilje

6.2.4.1 V programih vrtcev in šol je treba izvajati vsebine, povezane s prepoznavanjem in preprečevanjem nasilja

Ključne dejavnosti/ukrepi

Vsebine za ozaveščanje otrok in mladih o problematiki nasilja bodo povečale občutljivost glede vprašanja temeljnih človekovih pravic posameznika. Pri tem je treba urediti tudi izmenjavo dobrih praks med vrtci in šolami ter izkoristiti različne možnosti, ki jih vzgojno-izobraževalni programi ponujajo za izvajanje vsebin/programov, ki prispevajo k prepoznavanju in preprečevanju vseh oblik nasilja.

Nosilec:

- **Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- centri za socialno delo;
- Ministrstvo za zdravje.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število letnih aktivnosti, povezanih s prepoznavanjem in preprečevanjem nasilja.

Opis realizacije: realizirano

Medvrstniško nasilje je mogoče pomembno zmanjšati z ustvarjanjem varnega in spodbudnega učnega okolja, torej z vzpostavljanjem dobrega počutja in klime v vzgojno-izobraževalnih zavodih. To pomeni polno vključenost v vzgojno izobraževalni proces in v dejavnosti, ki jih otroci oziroma učenci doživljajo kot smiselne, ter v skupino, v kateri se čutijo varne, sprejete in vključene. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sodelovanju s strokovnimi službami izvaja številne dejavnosti za prenos vsebin, ki spodbujajo varno in vključujoče učno okolje, v vzgojno izobraževalne zavode, podprtih s priporočili za ustrezno predstavitev in obravnavo. Hkrati omogočajo programe profesionalnega usposabljanja za strokovne delavce v vzgojno-izobraževalnih zavodih. V šolskem letu 2021/22 sta bila med drugim izvedena programa »Ustavimo medvrstniško nasilje-celostna pomoč otrokom, ki nasilje povzročajo, in tistim, ki zaradi njega trpijo«, in »Odnosi v šoli in preprečevanje medvrstniškega nasilja«.

Tudi Zavod za šolstvo Republike Slovenije stalno odgovarja na izzive z aktivnostmi za varno in spodbudno učno okolje:

- s seminarji KATIS so v šolskem letu 2020/2021 dosegli preko 1.000 pedagoških delavcev,
- z razvojno nalogo Varo in spodbudno učno okolje, ki je usmerjena tako v didaktično kot v psihosocialno plat, so v šolskem letu 2020/2021 začeli sodelovati s 60-imi vzgojno-izobraževalnimi zavodi,
- s ponudbo video paketov, zasnovanih na seminarjih KATIS, do katerih so vzgojno-izobraževalni zavodi lahko po prijavi v spletno učilnico dostopali v šolskem letu 2020/2021,
- z vabili na usposabljanje na temo varnega in spodbudnega učnega okolja.

Vzgojno-izobraževalnim zavodom so na voljo usmeritve, pripomočki in orodja, ki so v pomoč pri prepoznavanju in preprečevanju medvrstniškega nasilja. Za vzgojno izobraževalne zavode velja Protokol ob zaznavi in za obravnavo medvrstniškega nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Z navodili in priložnikom podaja smernice, usklajene z nacionalnimi zakonskimi podlagami in podzakonskimi akti vzgoje in izobraževanja na vrtčevski, osnovnošolski ter srednješolski stopnji.

Vzgojno-izobraževalni zavodi se soočajo z različnimi oblikami nasilja in so se dolžni odzvati, zato je protokol v pomoč zaposlenim s strokovnimi usmeritvami na zelo konkretni ravni, kako se uspešno spopadati z različnimi oblikami nasilja. Navodila ponujajo možnost njihove smiselne uporabe,

prilagojene pa so tako stopnji in vrsti vzgojno-izobraževalne institucije, kot tudi drugim dejavnikom kot so npr. vzroki in motivi za nasilje, dinamika nasilja, posledice, starost vpletenih in stopnja ogroženosti žrtve.

Evropski pravni okvir, ki zagotavlja osnovne pravice in standarde za ranljive skupine otrok – na področju predšolske vzgoje in varstva, zdravstva, izobraževanja in prehrane, pa je program Jamstvo vsem otrokom v Evropi, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost. Zagotavlja dostop do osnovnih pravic in ključnih storitev s ciljem preprečevanja socialne izključenosti. Jamstvo države članice med drugim poziva, naj pomoči potrebnim otrokom zagotovijo učinkovit in brezplačen dostop do predšolske vzgoje in varstva, izobraževanja, zdravega obroka in zdravstvenega varstva ter učinkovit dostop ustreznega stanovanja. Jamstvo navaja tudi posebne oblike prikrajšanosti otrok, kot so potrebe brezdolskih otrok ali otrok, ki se soočajo z resno stanovanjsko prikrajšanostjo, otrok s posebnimi potrebami, otrok z migrantskim ozadjem, otrok iz rasnih ali etničnih manjšin (zlasti romskih), otrok v alternativni (zlasti institucionalni) oskrbi ter otrok, ki živijo v negotovih družinskih razmerah. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je vključeno v izvajanje tega programa prek izvajanja akcijskega načrta Jamstva za otroke.

6.2.4.2 Nadaljevanje aktivnosti za ozaveščanje ali preventivo pri prepoznavi in ukrepanju ob zaznavi nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih (VIZ) med ravnatelji, strokovnimi delavci, predstavniki sindikalnih združenj in starševskih aktivih v teh zavodih

Ključne dejavnosti/ukrepi

Izvajanje postopkov in aktivnosti, predvidenih v Pravilniku o obravnavanju nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode ter v Navodilih za obravnavo medvrstniškega nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih.

Nosilec:

- **Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.**

Sodelujoči:

- centri za socialno delo;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Ministrstvo za zdravje.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število in vrsta aktivnosti.

Opis realizacije: realizirano

Za vzgojno-izobraževalne zavode velja Protokol ob zaznavi in za obravnavo medvrstniškega nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Z navodili in priložnikom podaja smernice, usklajene z nacionalnimi zakonskimi podlagami in podzakonskimi akti vzgoje in izobraževanja na vrtčevski, osnovnošolski ter srednješolski stopnji. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Protokol redno promovira na strokovnih dogodkih delavcev vzgojno-izobraževalnih zavodov ter med drugimi ciljnim javnostmi. Protokol vključuje konkretna navodila za obravnavo medvrstniškega nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih. V primerih zaznave medvrstniškega nasilja se poleg drugih pristojnih institucij vključuje tudi Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport.

6.2.4.3 Krepitev kompetenc strokovnih delavcev

Ključne dejavnosti/ukrepi

Nadaljevati izvajanje programov za nadaljnje strokovno usposabljanje strokovnih delavcev in vseh zaposlenih za razpoznavanje in obvladovanje različnih oblik nasilja v vrtcu in šoli, vključno z znanji o enakosti med ženskami in moškimi.

Nosilec:

- **Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.**

Sodelujoči:

- prijavitelji, ki izpolnjujejo pogoje, skladne s Pravilnikom o izboru in sofinanciranju programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število vključenih strokovnih delavcev;
- število programov.

Opis realizacije: realizirano

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport stalno omogoča programe profesionalnega usposabljanja za strokovne delavce vzgojno-izobraževalnih zavodov. V šolskem letu 2021/22 sta bila med drugim izvedena programa »Ustavimo medvrstniško nasilje-celostna pomoč otrokom, ki nasilje povzročajo, in tistim, ki zaradi njega trpijo«, in »Odnosi v šoli in preprečevanje medvrstniškega nasilja«.

6.2.4.4 Oblikovanje predloga mreže institucij za podporo šolam

Ključne dejavnosti/ukrepi

Izdelati je treba predlog mreže različnih specializiranih institucij, katerih strokovno znanje je nujno za uspešno delo v šolah (svetovalni centri za mladostnike, centri za socialno delo, zdravstvene ustanove ipd.), opredeliti načine in oblike sodelovanja (protokol) ter zagotoviti ustrezna sredstva za izvajanje dogovorjenih nalog.

Nosilec:

- **Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za zdravje;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Svetovalni center;
- centri za socialno delo.

Rok za izvedbo:

- 2020.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- razvit predlog mreže institucij za podporo vzgojno-izobraževalnim zavodom.

Opis realizacije: delno realizirano

Podporne inštitucije sicer delujejo, vendar niso povezane v formalno mrežo. Izvedba aktivnosti za oblikovanje formalne mreže se je začela v letu 2022.

Od leta 2021 velja nov Zakon o obravnavi otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami v vzgoji in izobraževanju (Uradni list RS, št. 200/20), na podlagi katerega je oblikovana mreža t. i. strokovnih centrov, ki vrtcem, šolam in staršem nudijo mobilno in drugo pomoč pri obravnavi otrok s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami

6.2.4.5 Priprava podpornih gradiv za dvig socialnih kompetenc

Ključne dejavnosti/ukrepi

Zagotavljati je treba strokovna gradiva za učitelje in otroke za izvajanje vsebin/programov, ki prispevajo h krepitvi socialnih kompetenc ter prepoznavanju in obvladovanju nasilja, vključno z znanji o enakosti med ženskami in moškimi.

Nosilec:

- **Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Ministrstvo za zdravje.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- priprava kakovostnih in dostopnih gradiv za učitelje in otroke.

Opis realizacije: realizirano

V sklopu razvojne naloge Varno in spodbudno učno okolje Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport podpira učitelje z usposabljanjem ter podporo in svetovanjem pri preizkušanju v praksi na več področjih, med drugim tudi na področju preprečevanja medvrstniškega nasilja. Med drugimi je vzgojno izobraževalnim zavodom na voljo že omenjeni Protokol ob zaznavi in za obravnavo medvrstniškega nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Izvedena so bila strokovna usposabljanja, izobraževanja in seminarji za pomoč pri prepoznavanju in obravnavanju medvrstniškega nasilja, kot je opisano v opisu realizacije, pod točko 6.2.4.1.

6.2.4.6 Zmanjšanje tvegane in škodljive rabe alkohola ter števila uporabnikov vseh prepovedanih drog

Ključne dejavnosti/ukrepi

Vsebine za ozaveščanje o posledicah rabe alkohola oziroma prepovedanih drog in novih psihoaktivnih snovi ter o povezavi med rabo alkohola oziroma prepovedanih drog in novih psihoaktivnih snovi ter nasiljem. Aktivnosti bodo usmerjene v izvajanje programov znotraj mreže socialnovarstvenih programov, namenjenih zmanjševanju tvegane in škodljivega pitja alkohola, ter v ozaveščanje javnosti o škodljivosti pitja alkohola oziroma uporabe prepovedanih drog in novih psihoaktivnih snovi. Usmerjene bodo tudi v izvajanje socialnovarstvenih programov za zmanjševanje rabe vseh prepovedanih drog in novih psihoaktivnih snovi ter vključevanje tem o zasvojenosti v izobraževanja za strokovne delavce, ki se ukvarjajo z nasiljem v družini.

Nosilca:

- **Ministrstvo za zdravje;**
- **Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Univerza v Ljubljani;
- Univerza v Mariboru;
- nevladne organizacije.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število preventivnih programov, programov zdravljenja, socialne rehabilitacije in reintegracije v družbo;
- število uporabnikov, vključenih v programe zdravstvenih ustanov, in uporabnikov, vključenih v socialno rehabilitacijo (prepovedane droge, alkohol ipd.);
- število izvedenih izobraževanj in posvetov.

Opis realizacije: realizirano

Ministrstvo za zdravje

Javni razpis na področju varovanja in krepitev zdravja do leta 2022

Za sofinanciranje programov v okviru večletnega (2019-2022) javnega razpisa s področja javnega zdravja Ministrstvo za zdravje sofinancira programe zmanjševanja tvegane in škodljive rabe alkohola. Programe izvajajo nevladne organizacije v sodelovanju s strokovnimi institucijami v lokalnih okoljih ter vključujejo tako preventivne aktivnosti kot tudi programe pomoči. Usmerjeni so k povezovanju različnih pomembnih akterjev na področju alkoholne politike ter prispevajo k zmanjšanju tvegane in škodljivega pitja alkohola. V letu 2021 je ministrstvo v okviru omenjenega javnega razpisa za programe, ki poleg alkoholne vključujejo tudi tobačno problematiko, namenilo približno 840.000 evrov.

Projekt Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola – SOPA

V okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 je Ministrstvu za zdravje uspelo zagotoviti okrog šest milijonov evrov evropskih sredstev za projekt SOPA.¹ V okviru projekta so bili razviti in izvedeni številni ukrepi za dokazano učinkovito

---

¹ www.sopa.si.

spoprijemanje s težavami, povezanimi z alkoholom. Projekt SOPA je bil najprej podaljšán do jeseni 2021, decembra 2021 pa je prišlo do vzpostavitve systemske implementacije nekaterih ukrepov SOPA v zdravstvenih domovih od leta 2022, s katerimi se bo v Sloveniji na systemski ravni nadaljevalo povezovanje zdravstvenih in socialnih institucije ter nevladnih organizacij v mrežo, ki naslavlja problematiko alkohola na individualni ravni in tudi na ravni skupnosti. Program, ki ga vodi Nacionalni inštitut za javno zdravje, vključuje različne kratke ukrepe za tiste, ki tvegano in škodljivo pijejo. Gre za nadgradnjo obstoječih programov v zdravstvu ter ozaveščanje in usposabljanje delavcev iz zdravstvenega in socialnega sektorja, nevladnih organizacij in lokalne skupnosti za učinkovito odkrivanje in izvedbo kratkih ukrepov pri osebah, ki čezmerno pijejo, kot pri njihovih družinah. Pomemben del programa so tudi ozaveščanje in usposabljanje za odgovorno poročanje o alkoholu v množičnih medijih ter ozaveščanje splošne javnosti o alkoholni problematiki.

Prepoved osebnega prevzema alkoholnih pijač na prevzemnih mestih

Zaradi omejitve porabe alkohola, ki po eni strani prispeva k neupoštevanju ukrepov za preprečevanje in omejevanje okužbe s SARS-CoV-2 (npr. nošenje maske, zbiranje in druženje oseb) ter po drugi strani k večji možnosti za nesreče, nasilje in poškodbe in s tem k večji obremenitvi zdravstvenega sistema, je Ministrstvo za zdravje v obdobju od decembra 2020 do aprila 2021 prepovedalo osebni prevzem alkoholnih pijač na prevzemnih mestih.

Projekt Mobilizacija skupnosti za odgovornejši odnos do alkohola – MOSA

V letu 2021 se je nadaljevalo in nadgrajevalo delo na spletnem portalu MOSA (ta deluje od leta 2009). MOSA je z delom v preteklih letih v Sloveniji postala prepoznana kot nadorganizacijska entiteta, ki na dinamičen, jasen, lahko dostopen način povezuje in/ali združuje akterje, ki so neposredno ali posredno vpeti v oblikovanje programov in/ali politik za reševanje alkoholne problematike. Med svojimi uporabniki se je uveljavila kot zbirališče kredibilnih informacij, ki so vsem javno dostopne. S pomočjo spletne platforme MOSA smo tudi v letu 2021 strokovno javnost nenehno obveščali o dogajanju na področju problematike alkohola v Sloveniji in svetu ter o učinkovitem ukrepanju, različne skupine prebivalcev pa ozaveščali o tveganosti pitja alkohola. Na spletnem portalu MOSA so dostopni najrazličnejši podatki o alkoholni problematiki v Sloveniji (npr. podatki o raziskavah, preventivno promocijskih programih, virih pomoči, publikacijah, razpisih) in tujini. V letu 2021 je Ministrstvo za zdravje posodobilo bazo preventivnih programov, bazo virov pomoči v primeru težav z alkoholom, zavihek Alkohol in nosečnost, objavili so 67 tedenskih novic o problematiki alkohola v Sloveniji in tujini ter akterjem poslali šest e-novičnikov. Med drugimi novicami in aktivnostmi ozaveščanja so obeležili tudi mesec in dan preprečevanja raka ter mesec preprečevanja zasvojenosti.

Akcija Slovenija piha 0,0 – proti alkoholu na cestah

V letu 2021 so se nadaljevale aktivnosti v okviru akcij pod skupnim sloganom »Slovenija piha 0,0«, katerih namen je zmanjšati škodljivo in tvegano rabo alkohola, prepovedanih drog in drugih psihoaktivnih snovi pri udeležencih v prometu in na zabavah, ob tem pa celovito opozarjati na druge škodljive učinke teh snovi za posameznika in družbo.

Kljub epidemiji covid-19 je Ministrstvo za zdravje uspelo izvesti novembrsko akcijo Slovenija piha 0,0 – proti alkoholu med vozniki na slovenskih cestah. Planirane akcije v Planici in na maturantski četvorki so bile zaradi omejitve gibanja oziroma epidemije covid-19 prestavljene na čas, ko bodo gledalci spet lahko navzoči na prireditvah.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

V okviru socialnovarstvenih programov, namenjenim zmanjševanju tveganega in škodljivega pitja alkohola, je bilo v letu 2021 sofinanciranih šest programov, in sicer štiri mreže programov svetovalnic in skupin za samopomoč, en program zmanjševanja škodljivih posledic alkohola med mladimi in en nastanitveni program socialne rehabilitacije oseb s težavami zaradi zasvojenosti z alkoholom. V letu 2021 je ministrstvo za omenjene programe namenilo dobrih 600.000,00 evra. V programe je bilo v letu 2021 vključenih okoli 10.000 uporabnikov.

V okviru vseh socialnovarstvenih programov, namenjenim zasvojenosti, je ministrstvo v letu 2021 sofinanciralo 34 programov v višini okoli 4.300.000,00 evra. V programe je bilo v letu 2021 vključenih okoli 28.000 uporabnikov.

6.2.4.7 Krepitev univerzalnih, selektivnih, indiciranih in okoljskih preventivnih dejavnosti za preprečevanje uporabe drog in zmanjševanje z njo povezane kriminalitete

Ključne dejavnosti/ukrepi

Preventivna dejavnost mora biti usmerjena univerzalno na celotno populacijo in selektivno na ranljive skupine, katerih pripadniki bi lahko zaradi različnih dejavnikov tveganja začeli zlorabljati droge. Z osredotočanjem intervencij na ogrožene skupine in posameznike s ciljem zadovoljevati njihove konkretne potrebe se poveča verjetnost, da bo intervencija uspešna. Indicirana preventiva je usmerjena na posameznike, pri katerih je zaznano povečano tveganje za razvoj zasvojenosti v poznejšem življenju. Namena indicirane preventive sta zgodnja prepoznavna in ciljna obravnava posameznikov. Preventivni programi potekajo na lokalni in državni ravni.

Nosilec:

Ministrstvo za zdravje.

Sodelujoči:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke;
- nevladne organizacije;
- samoupravne lokalne skupnosti.

Rok za izvedbo:

- stalna dejavnost.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število preventivnih programov za preprečevanje uporabe prepovedanih drog in novih psihoaktivnih snovi ter zasvojenosti z njimi za različne ciljne skupine, še zlasti v šolah in drugih okoljih;
- zagotavljanje sprotnega in doslednega obveščanja o pojavu novih psihoaktivnih snovi.

Opis realizacije: realizirano

Podatki iz raziskave Mladina 2020 kažejo, da je delež mladih, ki so pretežno ali zelo zadovoljni s svojim zdravjem, v zadnjem desetletju upadel s približno 80 na približno 70 odstotkov, močno pa je upadlo tudi splošno zadovoljstvo mladih z življenjem. Ta upad zadovoljstva se je zgodil kljub sočasnemu izboljšanju nekaterih vidikov zdravja in življenjskega standarda mladih. S svojim zdravjem so pričakovano bolj zadovoljni tisti, ki se ukvarjajo s športom, ki pogosteje jedo sveže sadje in zelenjavo, ki ne kadijo tobaka, marihuane, ki ne posegajo po »trdih drogah«, in tisti, ki imajo »normalni« indeks telesne mase. Med mladimi, starimi med 25 in 29 let, je v Sloveniji (in EU) skoraj desetina takih, ki imajo tako visok indeks telesne mase (ITM), da to ogroža njihovo zdravje. Glede na leto 2010 se je delež mladih z indeksom ITM, večjim od 30, v tej skupini povečal za 50 odstotkov, na ravni celotne populacije pa za okoli 35 odstotkov. Več je tudi podhranjenih (+46 odstotkov), med njimi prednjačijo mlade ženske. Med mladimi je torej vse manj takih z »normalno težo«, slika pa se s starostjo slabša.

V longitudinalni perspektivi se kaže, da mladi leta 2020 v povprečju živijo bolj zdravo kot leta 2010 – manj pijejo alkohol in kadijo tobak, ob tem pa jedo bolj zdravo in se več ukvarjajo s športom. Dejstvo, da so mladi leta 2020 kljub temu manj zadovoljni s svojim zdravjem, kot so bili leta 2010, kaže, da na zdravje mladih pomembno vplivajo tudi drugi dejavniki, kot so občutenje starševske ljubezni, stres ali osamljenost. Delež mladih, ki čutijo osamljenost kot problem, se je v desetih letih povečal za 76 odstotkov, delež mladih, ki čutijo stres nekaj oziroma večino dni v tednu, pa za 110 odstotkov. To skupaj s poslabšanjem stanja na področju telesne teže nakazuje generalno slabšanje psihofizičnega zdravja mladih, ki ga ne nevtralizira krepitev zdravega življenjskega sloga.

Na elemente težav, povezanih z duševnim zdravjem, je mogoče sklepati tudi v okviru prilagoditvenih strategij, ki jih mladi ubirajo, ko se soočajo s težavami. Skrb vzbujajoče je, da se jih je kar 14 odstotkov zaradi omenjenih težav zateklo k alkoholu oziroma drogam.

Svetovna zdravstvena organizacija opozarja, da duševne motnje prizadenejo petino mladih. Podatki kažejo, da je depresija eden vodilnih vzrokov delovne nezmožnosti in da se približno polovica

duševnih motenj začenja pred 14. letom starosti. Samomor je drugi najpogostejši razlog smrti mladih odraslih, starih 19–25 let.

Skrb za duševno zdravje družbe temelji na dobrem duševnem zdravju otrok in mladih, saj se polovica vseh duševnih motenj začne do 14., do 24. leta pa kar tri četrtine.

Na Ministrstvu za zdravje še naprej pozorno spremljajo trende na področju zdravja celotne populacije in še podrobneje pri mladih.

6.2.4.8 Učinkovito medinstitucionalno sodelovanje, izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev

Ključne dejavnosti/ukrepi

Z učinkovitim medinstitucionalnim sodelovanjem in ozaveščenimi, strokovno usposobljenimi svetovalci, ki pridejo v stik z žrtvijo ali povzročitelji nasilja, bodo ukrepi za preprečevanje nasilja in s tem kaznivih dejanj oziroma kaznivih ravnanj učinkovitejši in medinstitucionalno usklajeni. Usklajenost se dosega na več načinov, in sicer s skupnimi, medinstitucionalnimi izobraževanji in strokovnimi posveti, s pripravo skupnih smernic in protokolov za delovanje, pripravo skupnih strateških dokumentov ter razvijanjem medresorskih projektov in programov. Usposabljanja morajo biti kontinuirana, periodična, tako da se vanje vključuje kar največ različnih institucij, vključujoč zaposlene v policiji, pravosodju, osebje v zaporih in novoustanovljenih probacijskih službah, zaposlene v zdravstvenem, socialnem in izobraževalnem sektorju itd. Vzpostaviti bi bilo treba sistematično, načrtno in stalno medinstitucionalno sodelovanje ter sodelovanje institucij z nevladnimi organizacijami.

Nosilec:

- **Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za zdravje;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport;
- Ministrstvo za pravosodje;
- Zbornica za razvoj slovenskega zasebnega varovanja;
- Skupnost občin Slovenije;
- Združenje občin Slovenije;
- Združenje mestnih občin Slovenije;
- nevladne organizacije.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število o tem izvedenih izobraževanj in posvetov.

Opis realizacije: realizirano

V sodelovanju s Socialno zbornico Slovenije je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v lanskem letu organiziralo 17 izobraževanj, namenjenih zaposlenim na področju socialnega varstva, med katerimi so tudi izobraževanja s področja preprečevanja nasilja v družini, delo z žrtvami kaznivih dejanj, področje dela z družino, duševnega zdravja, izobraževanje zaposlenih na področju socialnovarstvenih programov itd.

6.2.4.9 Priprava nove resolucije o nacionalnem programu za preprečevanje nasilja v družini in nasilja nad ženskami

Ključne dejavnosti/ukrepi

Znotraj medresorske delovne skupine za pripravo resolucije o preprečevanju nasilja v družini se bo uskladil predlog nove resolucije o nacionalnem programu za preprečevanje nasilja v družini in nasilja nad ženskami. V njej bodo zajeta naslednja poglavja: ocena stanja in opredelitev ključnih problemov pri preprečevanju nasilja v družini in nasilja nad ženskami; temeljni cilji, usmeritve in naloge pri preprečevanju nasilja v družini in nasilja nad ženskami v obdobju, ki ga obsega resolucija; nosilci akcijskih načrtov za izvajanje usmeritev in nalog iz nacionalnega programa na posameznih področjih; preventivne dejavnosti; podatki, ki se bodo znotraj dejavnosti državne statistike zbirali, obdelovali, povezovali, shranjevali, analizirali in izkazovali; usmeritve za obvezno in redno sistematično

izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev vseh organov in organizacij; zagotavljanje finančnih in drugih sredstev tudi za delovanje nevladnih organizacij pri preprečevanju nasilja; usmeritve za delo z otroki, žrtvami spolne zlorabe; delo s povzročitelji nasilja.

Nosilec:

- **Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za zdravje;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport;
- Ministrstvo za pravosodje;
- nevladne organizacije.

Rok za izvedbo:

- 31. december 2019.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- sprejetje resolucije;
- število realiziranih nalog v resoluciji.

Opis realizacije: nerealizirano

Resolucija o nacionalnem programu za preprečevanje nasilja v družini in nasilja nad ženskami je še v fazi priprave. Razlogi za to so številni, prvenstveno pa povezani z reševanjem stisk in izzivov, povezanih z epidemijo covid-19. Za uspešno izpeljavo celotnega postopka sprejetja resolucije je zaradi volitev zmanjkalo časa za javno razpravo, medresorsko usklajevanje in glasovanje v Državnem zboru Republike Slovenije.

6.2.4.10 Programi psihosocialne pomoči žrtvam nasilja v družini ter specializiranje krizne namestitve in mreže

Ključne dejavnosti/ukrepi

Aktivnosti bodo usmerjene v mrežo socialnovarstvenih programov, ki žrtvam nasilja dajejo psihosocialno podporo. Pristojno ministrstvo mora še naprej zagotavljati kapacitete za žrtve nasilja v družini znotraj kriznih namestitev in mrežo prilagoditi uporabnikom iz ranljivih družbenih skupin, kot so gibalno ovirani, starejši, osebe s posebnimi potrebami idr. Z mrežo socialnovarstvenih programov je treba zagotavljati delovanje podpornih programov za žrtve nasilja po odhodu iz kriznih namestitev, varnih hiš in materinskih domov. Posebno skrb je treba nameniti tudi ukrepom zmanjšanja nasilja nad starejšimi, zlasti nad osebami z demenco, in sicer z zagotavljanjem mreže podpornih programov, ki so v pomoč starejšim in njihovim svojcem pri prepoznavanju nasilja nad starejšimi. Poskrbeti je treba tudi za programe, ki ponujajo pomoč in svetovanje ter zagotavljanje možnosti kriznih namestitev za žrtve nasilja, ki so gibalno ovirane, in za starejše osebe. Prav tako je treba enotno sistemsko urediti področje dolgotrajne oskrbe, v okviru katere bo mogoče upravičencem zagotoviti dostop do integrirane storitve v skupnosti, s poudarkom na krepitvi samostojnosti upravičenca in z nadzorom nad ustrezno oskrbljenostjo.

Nosilca:

- **Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;**
- **Ministrstvo za zdravje.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- nevladne organizacije.

Rok za izvedbo:

- sprejetje zakona o dolgotrajni oskrbi in obveznem zavarovanju za dolgotrajno oskrbo ter vzpostavitev sistema nadzora nad oskrbljenostjo uporabnikov do leta 2020;
- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število specializiranih namestitev;
- število sofinanciranih programov;
- sprejetje zakona o dolgotrajni oskrbi in obveznem zavarovanju za dolgotrajno oskrbo;

- vzpostavitev sistema nadzora nad ustrežno oskrbljenostjo oseb, vključenih v dolgotrajno oskrbo (v formalni in neformalni oskrbi).

Opis realizacije: realizirano

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

V letu 2021 je ministrstvo sofinanciralo 35 socialnovarstvenih programov, namenjenih preprečevanju nasilja, in sicer:

- 21 nastanitvenih programov, od tega 8 materinskih domov (s kapaciteto okoli 180 ležišč) in 13 varnih hiš (s kapaciteto okoli 270 ležišč);
- 12 svetovalnic, med katerimi je 1 podprogram namenjen treningu socialnih veščin za povzročitelje nasilja;
- 1 program, usmerjen v preventivo pred nasiljem nad starejšimi, ter
- 1 program telefonskega svetovanja.

Ministrstvo je v letu 2021 za izvajanje programov za preprečevanje nasilja namenilo skupaj okoli 3.500.000,00 evra. Vključenih je bilo okoli 11.000 uporabnikov.

V vse socialnovarstvene programe se lahko vključijo vse žrtve nasilja ne glede na svojo oviro, starost, status oziroma posebne potrebe, vendar pa se primernost posameznega programa presoja od primera do primera. Večina programov v mreži socialnovarstvenih programov na področju preprečevanja nasilja je namenjena ženskam z otroki ali brez otrok, ki so v socialni/bivanjski/materialni stiski, imajo šibko socialno omrežje in potrebujejo svetovanje, pomoč ali varen in miren prostor in/ali doživljajo/so doživljale nasilje vseh vrst, neredko pa imajo tudi težave v duševnem zdravju. Ciljna skupina uporabnikov programa preventive so zlasti starejši prebivalci lokalne skupnosti, predvsem tisti, ki so odvisni od domače oskrbe in imajo majhno socialno mrežo, ter prebivalci, ki imajo v družini starejšega človeka. Z letošnjim letom je ministrstvo kot dodatni kriteriji na javnem razpisu razpisovalo tudi programe, namenjene žrtvam nasilja nad ljudmi z ovirami (sem spadajo tudi namestitve).

6.2.4.11 Strategija dela s povzročiteljem nasilja

Ključne dejavnosti/ukrepi

Širiti je treba mrežo programov za delo s povzročitelji nasilja, predvsem nasilja v družini, ter spodbujati vključevanje povzročiteljev v programe, kot je trening socialnih veščin, in individualno svetovanje. Zagotavljati je treba pomoč za otroke, ki so nasilni do staršev, in posebno pozornost namenjati varstvu starejših.

Nosilec:

- **Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za pravosodje;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- centri za socialno delo;
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport;
- Ministrstvo za zdravje;
- vzgojno-izobraževalni zavodi;
- nevladne organizacije.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število vključenih v programe, namenjene povzročiteljem nasilja.

Opis realizacije: realizirano

V letu 2021 je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti sofinanciralo dva podprograma, namenjena povzročiteljem nasilja, in sicer individualno delo z osebami, ki povzročajo nasilje in trening socialnih veščin za osebe, ki povzročajo nasilje. V programa je bilo vključenih okoli 800 oseb. V programe za povzročitelje je ministrstvo v letu 2021 namenilo skupaj okoli 250.000,00 evra.

6.2.4.12 Vzpostavitev ustreznih mehanizmov prepoznavanja simbolov in simbolnih ravnanj, ki spodbujajo nasilje na športnih prireditvah

Ključne dejavnosti/ukrepi

V okviru različnih javnih zbiranj, predvsem pa na športnih prireditvah, se pojavljajo simboli, s katerimi se posredno in neposredno spodbujajo različne oblike nasilja, prav tako pa se spodbuja nestrpnost do drugačnih. Zaradi tega je treba vzpostaviti sistem prepoznavanja simbolov in simbolnih ravnanj, ki spodbujajo nasilje.

Nosilec:

- **Ministrstvo za notranje zadeve – Policija.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport;
- Ministrstvo za pravosodje;
- Ministrstvo za kulturo;
- Olimpijski komite Slovenije in panožne zveze;
- Zbornica za razvoj slovenskega zasebnega varovanja;
- Skupnost občin Slovenije;
- Združenje občin Slovenije;
- Združenje mestnih občin Slovenije;
- nevladne organizacije.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- zmanjšanje prekrškov in kaznivih dejanj na športnih prireditvah;
- zmanjšanje sankcij disciplinskih sodnikov panožnih zvez.

Opis realizacije: delno realizirano

Usposabljanj policistov spoterjev, ki so usposobljeni za prepoznavanje tovrstne simbolike, v policiji niso izvedli zaradi ukrepov in omejitev za preprečevanje širjenja virusa SARS-CoV-2. Ne glede na navedeno, so policisti na preostalih športnih prireditvah, dosledno izvajali naloge policije, usmerjene v preprečevanje kaznivih dejanj in prekrškov tudi s področja simbolike, ki spodbujajo različne oblike nasilja. Zaradi nacionalnih ukrepov za preprečitev širjenja virusa SARS-CoV-2 se je tudi število športnih prireditev z udeležbo gledalcev oziroma navijačev v letu 2021 bistveno zmanjšalo, kar je tudi neposredno vplivalo na število kršitev. Po postopni omilitvi teh ukrepov, ki so se nanašali na izvedbo javnih (tudi športnih) prireditev, se je število obiskovalcev športnih prireditev začelo postopno povečevati. Tri najpogostejše kršitve predpisov, ki so jih policisti obravnavali na športnih prireditvah, so:

- 51 kršitev Zakona o javnih zbiranjih (ZJZ-UPB5, Uradni list RS, št. 64/11 s spremembami),
- 4 kršitve Zakona o zasebnem varovanju (ZZasV-1, Uradni list RS, št. 17/11) in
- 2 kršitvi Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1, Uradni list RS, št. 70/06 in 139/20).

Statistika za leto 2021, iz zgoraj navedenih razlogov, posledično ni primerljiva s preteklimi leti zaradi ukrepov in omejitev za omejevanje širjenja virusa SARS-CoV-2, ki so imeli specifičen čas in obseg veljave.

6.2.4.13 Z ustreznimi programi prepoznavanje oblik medvrstniškega nasilja in izvedba ukrepov za preprečitev tega

Ključne dejavnosti/ukrepi

V policiji zaznavajo različne oblike nasilja, ki se dogajajo predvsem med mladoletniki in mladostniki, in sicer večinoma v okolici šol ali na njihovih poteh in javnih površinah. Zaradi tega je treba vzpostaviti sistem prepoznavanja prvih znakov medvrstniškega nasilja.

Nosilec:

- **Ministrstvo za notranje zadeve – Policija.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport;

- Ministrstvo za pravosodje;
- Skupnost občin Slovenije;
- Združenje občin Slovenije;
- Združenje mestnih občin Slovenije;
- nevladne organizacije.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- zmanjšanje števila prekrškov in kaznivih dejanj v šolskih okoliših.

Opis realizacije: delno realizirano

Policija v je letih 2019, 2020 in 2021 zaznala upad prijavljenih in obravnavanih primerov medvrstniškega nasilja. Vzrok za upad medvrstniškega nasilja je treba pripisati ukrepom za preprečevanje širjenja virusa SARS-CoV-2. V navedenem obdobju so bile zaradi navedenih ukrepov zaprte šole in ostale izobraževalne ustanove. Iz navedenega razloga policija tudi ni izvajala preventivnih aktivnosti v izobraževalnih ustanovah. V primerih, ko je policija zaznala oziroma obravnavala prijavljene primere medvrstniškega nasilja, so bili v postopke obravnave vključeni izobraževalni zavodi, pristojni centri za socialno delo ter starši oškodovancev in vršilcev medvrstniškega nasilja.

6.2.4.14 Učinkovita obravnava spolnega izkoriščanja otrok

Ključne dejavnosti/ukrepi

Identifikacija otrok na gradivih njihovega spolnega izkoriščanja, izmenjava informacij s tujimi varnostnimi organi, Interpolom in Europolom ter usposabljanje kriminalistov.

Nosilec:

- **Ministrstvo za notranje zadeve – Policija.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za notranje zadeve;
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport;
- Vrhovno državno tožilstvo;
- Ministrstvo za pravosodje;
- Ministrstvo za zdravje.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost mladoletnih oseb (otrok) in delež preiskanih kaznivih dejanj;
- število identificiranih mladoletnih oseb (otrok) na gradivih njihovega spolnega izkoriščanja (število oškodovanih mladoletnih oseb po 176. členu KZ-1);
- število mednarodnih in nacionalnih kriminalističnih preiskav;
- število usposabljanj in število usposobljenih preiskovalcev.

Opis realizacije: realizirano

Število obravnavanih kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost in delež preiskanih kaznivih dejanj v letu 2021:

- spolni napad na osebo, mlajšo od 15 let, po 173. členu (Uradni list RS, št. 50/12 – UPB, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21 in 186/21; v nadaljnjem besedilu: KZ-1) – obravnavanih 121 kaznivih dejanj, 115 preiskanih (delež preiskanih je 95 odstotkov);
- prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva po 176. členu KZ-1, obravnavanih 176 kaznivih dejanj, 137 preiskanih (77,8-odstotni delež preiskanih kaznivih dejanj).

Identificiranih je bilo 47 otrok na podlagi preiskave gradiv spolnega izkoriščanja otrok.

Izvedena je bila 1 mednarodna kriminalistična preiskava in 40 nacionalnih.

V letu 2021 je bilo 6 usposabljanj v tujini/doma oziroma prek spleta, dodatno usposobljenih je bilo skupno 25 preiskovalcev (od tega 11 v tujini).

Javno spodbujanje sovraštva in nestrpnosti – sovražni govor

6.3.4.1 Oblikovanje programov za zmanjševanje javnega spodbujanja sovraštva in nestrpnosti

Ključne dejavnosti/ukrepi

Pripravi je treba programe in akcijske načrte za zmanjševanje vseh oblik sovražnega govora oziroma javnega spodbujanja sovraštva in nestrpnosti. Za to je treba predvsem podpirati izobraževalne, promocijske in druge preventivne dejavnosti glede sovražnega govora, začeti javne razprave o tej problematiki ter izvajati akcije ozaveščanja javnosti o sovražnem in diskriminatornem javnem diskurzu. Treba je spodbujati sprejetje kodeksov etičnega ravnanja in vzpostavitve mehanizmov samoregulacije ter zagotoviti večje povezovanje in sodelovanje med vsemi pristojnimi in relevantnimi deležniki na področju sovražnega govora, tako državnih organov in institucij kot tudi nevladnega sektorja, civilnih iniciativ, interesnih združenj, izobraževalnega, znanstvenega in raziskovalnega sektorja ter ponudnikov interneta in medijev. Nadaljevati je treba proučevanje predpisov o odkrivanju, preprečevanju, preiskovanju ter opredelitvi kaznivih dejanj in prekrškov z obeležjem sovražnosti, in to z namenom priprave morebitnih ustrežnejših zakonskih rešitev.

Nosilec:

- **Ministrstvo za kulturo.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Ministrstvo za pravosodje;
- Ministrstvo za javno upravo;
- Vrhovno državno tožilstvo;
- Zbornica za razvoj slovenskega zasebnega varovanja;
- Skupnost občin Slovenije;
- Združenje občin Slovenije;
- Združenje mestnih občin Slovenije;
- Varuh človekovih pravic.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število izvedenih izobraževalnih, promocijskih in drugih preventivnih dejavnosti;
- število sprejetih kodeksov etičnega ravnanja in vzpostavljenih mehanizmov samoregulacije;
- število obravnavanih kaznivih dejanj in prekrškov z obeležjem sovražnosti (cilj je zmanjšati kriminaliteto ter povečati preiskovanost kaznivih dejanj in prekrškov).

Opis realizacije: delno realizirano

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (Zavod Republike Slovenije za šolstvo) je za varno in spodbudno učno okolje v letu 2021 izvedlo izobraževalne, promocijske in druge preventivne dejavnosti:

- s seminarji KATIS so v šolskem letu 2020/2021 dosegli prek 1.000 pedagoških delavcev;
- z razvojno nalogo Varno in spodbudno učno okolje, ki je usmerjena v didaktično in tudi v psihosocialno plat, so v šolskem letu 2020/2021 pričeli v 60 vzgojno-izobraževalnih zavodih;
- s ponudbo video paketov, zasnovanih na seminarjih KATIS, do katerih lahko po prijavi v spletno učilnico dostopajo šole.

Zavod Republike Slovenije za šolstvo je na pobudo Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport pripravil posodobitev Protokola ob zaznavi in za obravnavo medvrstniškega nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih, ki bo v oporo in pomoč zaposlenim v vzgojno-izobraževalnih zavodih pri prepoznavanju nasilja in ukrepanju proti temu pojavu. V protokolu in v procesu obravnave nasilja so natančneje opredeljena ravnanja strokovnih organov vzgojno-izobraževalnih zavodov in pogoji, ki

vzgojno-izobraževalne zavode zavezujejo k sodelovanju z zunanjimi institucijami pri reševanju medvrstniškega nasilja. Poleg tega Zavod Republike Slovenije za šolstvo stalno usposablja učitelje za krepitev varnega in spodbudnega učnega okolja.

Ministrstvo za kulturo

Ministrstvo za kulturo na področju zmanjševanja javnega spodbujanja sovraštva in nestrpnosti izpostavlja sprejetje Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (Uradni list RS, št. 204/21; v nadaljnjem besedilu: ZAvMS-B), s katerim je bila v pravni red Republike Slovenije prenesena Direktiva (EU) 2018/1808 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. 11. 2018 o spremembi Direktive 2010/13/EU o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) glede na spreminjajoče se tržne razmere. Direktiva uvaja strožje določbe o prepovedi spodbujanja nasilja ali sovraštva in javnega ščuvanja k storitvi terorističnih kaznivih dejanj v televizijskih programih in videih na zahtevo. Predvsem predmetna direktiva po novem ureja tudi področje platform za izmenjavo videa, zato so v ZAvMS-B vgrajene določbe (ukrepi), ki ponudnike platform zavezujejo k oblikovanju in javni objavi pravil, v katerih določijo:

- prepoved objavljajanja videov, ki so v nasprotju z določbami prejšnjega odstavka,
- možnost podaje prijave zaradi kršitve navedenih pravil,
- postopek za obravnavo prijav kršitev pravil,
- ukrepe za odstranitev nezakonite vsebine oziroma prenehanje njenega razširjanja,
- postopek obravnave pritožb.

Učinki predmetnih ukrepov iz ZAvMS bodo vidni šele v letu 2022, saj je bil zakon sprejet šele konec leta 2021.

Skupnost občin Slovenije

- število izvedenih izobraževalnih, promocijskih in drugih preventivnih dejavnosti: 1;
- število sprejetih kodeksov etičnega ravnanja in vzpostavljenih mehanizmov samoregulacije: 2;
- število obravnavanih kaznivih dejanj in prekrškov z obeležjem sovražnosti (cilj je zmanjšanje kriminalitete ter povečanje preiskovanosti kaznivih dejanj in prekrškov): 0.

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije, ki izvaja upravni in inšpekcijski nadzor nad ZAvMS, je v preteklem letu opravila nadzor na podlagi 9. člena ZAvMS, ki prepoveduje diskriminacijo v avdiovizualnih storitvah na zahtevo. Postopek se je zaključil z opozorilom in naloženim inšpekcijskim ukrepom za odpravo nepravilnosti, ki ga je izdajatelj tudi že izvedel.

Agencija izvaja tudi preventivno delovanje na tem področju, in sicer s spodbujanjem medijskega in informacijskega opismenjenja javnosti oziroma končnih uporabnikov prek spletne strani www.mipi.si.

Inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije, ki izvaja upravni in inšpekcijski nadzor nad Zakonom o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – UPB, 36/08 – ZPOmK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19 – odl. US, 67/19 – odl. US in 82/21; v nadaljnjem besedilu: ZMed), je prejel le eno prijavo, v kateri je bilo opozorjeno na objavo medija, ki je v navedbah v prijavi javno spodbujal k sovraštvu, nasilju in nestrpnosti. Ker je zakonodajalec določbo 8. člena ZMed umestil v zakon kot napotilo medijem pri izvajanju medijske dejavnosti in zanjo v zakonu ni predpisal nobenega inšpekcijskega ukrepa oziroma sankcije (kazenske določbe), zato ukrepanje Inšpektorata Republike Slovenije za kulturo in medije ni mogoče. Javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti ter sovražni govor so opredeljeni kot kazniva dejanja po KZ-1. Glede na navedeno je Inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije skladno z 32. členom Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – UPB in 40/14) predmetno prijavo odstopil v pristojno obravnavo Generalni policijski upravi.

Vrhovno državno tožilstvo

Skladno s sprejeto Politiko pregona so se tudi v letu 2021 kazniva dejanja javnega spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti iz 297. člena KZ-1 na državnih tožilstvih obravnavala prednostno. Lansko leto je bila problematika t. i. »sovražnega govora« medijsko zelo izpostavljena, na obseg kriminalitete po 297. členu KZ-1 in sorodnih kaznivih dejanj pa so vplivale tudi posledice epidemije

COVIDA-19 in s tem povezanih ukrepov. S ciljem specializacije, poenotenja tožilske prakse in kaznovalne politike ter boljše usposobljenosti in znanja tožilcev pri obravnavi in pregonu kaznivega dejanja javnega spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti po 297. členu KZ-1 je bila na Vrhovnem državnem tožilstvu že konec leta 2018 ustanovljena delovna skupina za sovražni govor. Ob upoštevanju čedalje večjih pričakovanj evropskih in mednarodnih organizacij na področju kaznivih dejanj, ki so storjena zaradi sovraštva (t. i. »hate crimes«), se je delovna skupina marca 2021 preoblikovala v delovno skupino za kazniva dejanja, storjena s sovražnim motivom. Cilj delovne skupine je obravnava pravnih stališč na generalni ravni, ki lahko pripeljejo do enakih rešitev konkretnih zadev v identičnih primerih, vendar na način, ki mora še naprej pomeniti ohranitev odgovornosti in samostojnosti vsakega posameznega državnega tožilca. Delovna skupina je za namene evidentiranja kaznivih dejanj, storjenih s sovražnim motivom, pripravila definicijo kaznivega dejanja z elementom sovražnosti, ki se glasi: *»Kaznivo dejanje iz sovraštva je kaznivo dejanje, ki je storjeno zaradi sovraštva zoper drugega zaradi njegove narodnostne, rasne, verske ali etnične pripadnosti, spola, barve kože, porekla, družbenega položaja, invalidnosti ali spolne usmerjenosti.«* Prav tako je bila z odredbo generalnega državnega tožilca z dne 2. 6. 2020 za spise, v katerih se obravnavajo kazniva dejanja z elementom sovražnosti, določena posebna zaznamba »SOV«, pri čemer opozarjajo, da zaznamba ne pomeni oznake oškodovanca, temveč se nanaša na motiv storilca. Število tako označenih spisov v tej fazi je sicer (za zdaj) dokaj majhno, so pa bili člani delovne skupine že večkrat pozvani, da na posameznih tožilstvih aktivneje spremljajo in opozarjajo na dosledno označevanje takih zadev. Glede poročanja o številu obravnavanih kaznivih dejanj in prekrškov z obeležjem sovražnosti Vrhovno državno tožilstvo sporoča, da je bilo v letu 2021 obravnavanih 24 zadev z navedeno problematiko, pri čemer je treba poudariti, da gre pri tem le za kazniva dejanja. Evidence glede prekrškov na Vrhovnem državnem tožilstvu ne vodijo. Ob tem pripominjajo, da je bila posebna zaznamba sprejeta samo za tožilske spise, policija posebnih oznak v tem smislu nima. Delovna skupina je že večkrat poudarila in ob tem apelirala tudi na Ministrstvo za pravosodje, da bi bilo treba (po zgledu večine evropskih držav) vzpostaviti neke vrste enotno evidenco, natančnejšo opredelitev glede posameznih motivov storilca kaznivega dejanja pa bi morala ob zaznavi kaznivega dejanja opraviti že policija. Ta kazniva dejanja se pojavljajo kot sodoben evropski problem in vse več mednarodnih organizacij poudarja pomen prepoznavanja in evidentiranja kaznivih dejanj s tem elementom. Poleg aktivnosti v okviru delovne skupine za kazniva dejanja, storjena s sovražnim motivom, kjer ob sestankih delovne skupine poteka tudi izobraževanje članov te skupine glede navedene problematike s predstavitvijo sodb višjega ali vrhovnega sodišča, je Vrhovno državno tožilstvo v letu 2021 nadaljevalo tudi sodelovanje z mednarodnimi organizacijami. Med drugim se je predstavnica Vrhovnega državnega tožilstva udeležila sestanka delovne skupine »Hate crime recording, data collection and encouraging reporting«, na katerem so se zbrali predstavniki nacionalnih organov, Evropske komisije, Urada OVSE za demokratične institucije in človekove pravice (ODIHR), Evropske komisije za boj proti rasizmu in nestrpnosti (ECRI) pri Svetu Evrope in organizacij civilne družbe. Cilj delovne skupine je predvsem podpirati države članice pri izboljšanju evidentiranja in zbiranja podatkov o zločinih iz sovraštva. Ključna orodja za doseg tega so izvajanje nacionalnih diagnostičnih delavnic in obiski držav. Nacionalne diagnostične delavnice skupaj z agencijo FRA in ODIHR soorganizira ena država članica, namenjene pa so policistom in državnim tožilcem, ki delujejo v nacionalnem okviru. Diagnostična delavnica v Sloveniji je zaradi ukrepov, povezanih z epidemijo covid-19, predvidena šele v oktobru 2022.

Gospodarska kriminaliteta pri varovanju finančnih interesov v Republiki Sloveniji in EU

6.4.4.1 Analiza problematike organizatorjev oziroma dejanskih storilcev gospodarskih kaznivih dejanj v povezavi s slamnatimi osebami in neplačujočimi subjekti

Ključne dejavnosti/ukrepi

Problematika dejanskih storilcev je kompleksna in zahtevna. Za sistemski in strokovni pristop je treba predvsem poznati vsebino in celotno širino problema, še prej pa je treba izdelati analizo poslovanja subjektov v Republiki Sloveniji s poudarkom na dejanskih storilcih, slamnatih osebah, davčnih

dolžnikih, osebah, ki se kot lastniki ali zakoniti zastopniki pojavljajo v velikem številu družb, ter družbah, ki se ukvarjajo s prodajo družb.

Nosilec:

- **Finančna uprava Republike Slovenije.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja;
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo;
- Vrhovno državno tožilstvo.

Rok za izvedbo:

- 31. december 2019.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- izdelana analiza.

Opis realizacije: realizirano

Finančna uprava Republike Slovenije je skupaj z Ministrstvom za notranje zadeve – Policijo, Uradom za preprečevanje pranja denarja, Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo in Vrhovnim državnim tožilstvom pripravila analizo problematike organizatorjev oziroma dejanskih storilcev gospodarskih kaznivih dejanj v povezavi s slamnatimi osebami in neplačujočimi subjekti. Analiza je bila z dokumentom št. 024-26/2019-23, 21. 8. 2020, posredovana na pristojna ministrstva (Ministrstvo za finance, Ministrstvo za pravosodje, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo), z namenom proučitve obstoječe zakonodaje in priprave predlogov morebitnih sprememb, ki je kot program obravnavan pod točko 6.4.4.2 v Resoluciji.

6.4.4.2 Priprava predlogov za spremembo zakonodaje na podlagi izdelane analize o škodljivih praksah pri gospodarskem poslovanju

Ključne dejavnosti/ukrepi

Na podlagi izdelane analize poslovanja se preuči obstoječa zakonodaja in po potrebi predlagajo ustrezne spremembe, ki ne bodo posegale v svobodno gospodarsko pobudo, omejile pa bodo škodljive prakse pri poslovanju gospodarskih družb. Preučiti je treba zakonodajo glede ustanavljanja in prenehanja gospodarskih družb, davčno zakonodajo, zakonodajo glede preprečevanja pranja denarja, nalog in pooblastil pristojnih organov ter prekrškovno in kazensko zakonodajo.

Nosilec:

- **Ministrstvo za finance;**
- **Ministrstvo za pravosodje;**
- **Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.**

Sodelujoči:

- Finančna uprava Republike Slovenije;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja.

Rok za izvedbo:

- 31. december 2020.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- opredelitev do potrebe po zakonskih spremembah in priprava predlogov za spremembo zakonodaje.

Opis realizacije: realizirano

Ministrstvo za pravosodje je na podlagi Resolucije sodelovalo v povezavi s pripravo predlogov za spremembo zakonodaje na podlagi izdelane analize o škodljivih praksah pri gospodarskem poslovanju. Kot nosilec resolucije je Ministrstvo za gospodarstvo, razvoj in tehnologijo organiziralo dva sestanka, ki sta bila izvedena prek video konference, in sicer 13. 1. 2021 in 15. 3. 2021.

Ministrstvo za pravosodje je pregledalo in proučilo analizo problematike organizatorjev oziroma dejanskih storilcev gospodarskih kaznivih dejanj v povezavi s slamnatimi osebami in neplačujočimi subjekti. Iz analize izhaja, da se v praksi pojavljajo težave predvsem v zvezi s preiskovanjem kaznivih dejanj ponarejanja listin (previsoki dokazni standardi).

Pri davčnih kaznivih dejanjih gre za akcesorno dejanje in Ministrstvo za pravosodje ocenjuje, da je veljavna zakonodaja ustrezno urejena. V tej smeri ni predvideno spreminjanje kataloga kaznivih dejanj glede prikritih preiskovalnih ukrepov, prav tako Ministrstvo za pravosodje ne predvideva nižanja dokaznih standardov za uporabo prikritih preiskovalnih ukrepov, ker so vezani na odločitve Ustavnega sodišča Republike Slovenije, ki je odločilo, da razlogi za sum niso dovolj.

Korupcija in zaščita javnih sredstev

6.5.4.1 Vzpostavitev in/ali okrepitev pravnih, nadzornih in institucionalnih mehanizmov za identifikacijo, preprečevanje in omejevanje tveganj nepravilnosti, negospodarnosti oziroma stroškovne neupravičenosti in neučinkovitosti velikih projektov državnega pomena

Ključne dejavnosti/ukrepi

Oblikovanje medinstitucionalne strokovne delovne skupine (v nadaljnjem besedilu: MDS), ki bo izvedla analizo normativne, organizacijske in institucionalne ureditve načrtovanja, priprave in vodenja velikih projektov državnega pomena z namenom identifikacije sistemskih pomanjkljivosti. Po opravljeni analizi MDS pripravi poročilo stanja s predlogi izhodišč za sistemsko ureditev opredelitve projektne organizacijske strukture, določitve pristojnosti in nalog te strukture ter ureditev postopkov načrtovanja, priprave, potrjevanja, izvajanja, spremljanja in nadzorovanja ter poročanja v povezavi z velikimi projekti državnega pomena.

Nosilec:

- **Ministrstvo za infrastrukturo.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za okolje in prostor;
- Ministrstvo za finance;
- Računsko sodišče Republike Slovenije;
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo;
- Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna;
- Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.

Rok za izvedbo:

- MDS pripravi termiski načrt o izvedbi posameznih ukrepov v enem mesecu po prejemu sklepov o imenovanju.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- izdelana analiza normativne, organizacijske in institucionalne ureditve načrtovanja, priprave in vodenja velikih projektov;
- identificirane sistemske pomanjkljivosti;
- pripravljeno poročilo MDS s predlogi izhodišč za sistemsko ureditev področja;
- izdelan termiski načrt aktivnosti priprave sistemske ureditve na podlagi predlaganih izhodišč.

Opis realizacije: realizirano

Ministrstvo za infrastrukturo je ocenilo, da oblikovanje MDS ni treba, ter je samo izvedlo analizo normativne in organizacijske ureditve načrtovanja, priprave in vodenja velikih projektov državnega pomena z namenom identifikacije sistemskih pomanjkljivosti.

Kar zadeva ukrepe za zmanjševanje oziroma preprečevanje korupcijskih tveganj pri projektih, ki se nanašajo na področje projektov prometne infrastrukture, na ministrstvu ugotavljajo, da so bile v obdobju približno zadnjih dveh desetletij vzpostavljene številne sistemske in organizacijske varovalke. Področje javnih naročil se je zlasti pod vplivom prava EU izoblikovalo v dovršen pravni sistem, ki temelji na močno poudarjenih načelih konkurenčnosti, gospodarnosti, nediskriminatornosti in transparentnosti. Normativni okvir po ugotovitvah Ministrstva za infrastrukturo ne dopušča očitnih možnosti za njegovo zlorabo; nasprotno, očitki se pojavljajo v smeri, da je sistem celo preveč rigiden (premalo fleksibilen) in preveč formaliziran. Ob zakonsko urejenem sistemu se je oblikovala ustaljena pravna praksa, ki prav tako ne dopušča možnosti arbitrarnega odločanja, s tem pa daje ponudnikom in naročnikom jasne usmeritve za ravnanje v postopkih in razpoložljivih pravnih možnostih. Po mnenju

Ministrstva za infrastrukturo je dosledno urejen postopek javnega naročanja bistveno prispeval k zmanjšanju oziroma preprečevanju korupcije pri pomembnih projektih.

Oblikovala se je tudi praksa na področju sprememb bistvenih elementov gradbenih pogodb (aneksi), ki prav tako jasno določa primere in možnosti, ko so pogodbene spremembe dopustne. Tako na primer Obligacijski zakonik varuje izvajalca s tem, da mu zagotavlja pravico do spremembe pogodbe zaradi zvišanja cene. Skladno s tem lahko izvajalec, ki je v pogodbenem roku izpolnil svojo obveznost, zahteva zvišanje cene za dela, če so se v času od sklenitve pogodbe do njene izpolnitve zvišale cene za elemente, na podlagi katerih je bila cena določena, tako da bi morala biti ta cena višja za več kot dva odstotka. Kljub pogodbenemu dogovoru, da se cena za dela ne bo spremenila, lahko izvajalec zahteva spremembo pogodbe, če so se cene za elemente toliko zvišale, da bi morala biti cena za dela več kot za deset odstotkov višja. Zaradi političnih, pandemičnih in gospodarskih dogajanj v zadnjem času je pričakovati povečanje števila aneksov h gradbenim pogodbam, saj so se cene za energente in določene gradbene materiale (npr. železo) močno zvišale. Ta porast v sklenjenih aneksih bo tako posledica gospodarskih gibanj.

Možnost koruptivnih tveganj oziroma kaznivih ravnanj bi se potencialno lahko pojavila tudi pri izplačilih sredstev. Ta del je podvržen strogemu nadzoru. Investitorji, ki so pravne osebe zasebnega prava (npr. DARS, d.d, 2TDK, d.o.o.) imajo svoje nadzorne organe (nadzorni svet), ki deluje po načelih korporacijskega prava in izvaja nadzor nad poslovanjem družbe. Dodatno k temu se pri izplačilih sredstev iz virov EU (npr. kohezijska sredstva, IPE) izvaja poseben nadzor javnih organov (ministrstva), v katerem se podrobno preverja upravičenost stroškov. Pri projektih, (so)financiranih s sredstvi EU, se preverja tudi spoštovanje postopkov javnega naročanja (razpisna dokumentacija, vsebina pogodbe, spremembe pogodbe) in spoštovanje materialnih predpisov. Pri najemu bančnih posojil banke navadno v kreditnih pogodbah urejajo način vodenja in spremljanja stroškov in izdatkov ter tako posredno izvajajo nadzor. Pomembni investitorji imajo tudi svoj sistem notranje skladnosti s predpisi in interne postopke, ki so usmerjeni zlasti v preprečevanje korupcijskih tveganj. Ta nadzor zunanje revizijske družbe letno izvajajo in pripravijo podrobno poročilo za nadzorni svet družbe. Investitorji na področju prometne infrastrukture imajo tudi organizacijske predpise za vodenje projektov po načelih projektnega vodenja (project management), prav tako usmerjenega v gospodarno in pregledno vodenje projektov.

Pri projektih prometne infrastrukture, kot so gradnja avtocest in drugi tir železniške proge Divača–Koper, izvaja Republika Slovenija (Ministrstvo za infrastrukturo) tudi nadzor prek koncesijske pogodbe, v katerem podrobno spremlja finančno in časovno realizacijo projektov. Za projekt drugi tir je posebej na podlagi Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper (Uradni list RS, št. 51/18) ustanovljen še Projektno-finančni svet, sestavljen iz predstavnikov različnih ministrstev (Ministrstvo za infrastrukturo, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za javno upravo) ter predstavnika civilne družbe, ki se redno sestaja in spremlja izvajanje projekta. Na projektu se izvaja tudi poseben civilni nadzor, ki spremlja gospodarnost, zakonitost in transparentnost izvajanja projekta ter o tem obvešča javnost.

Pri preprečevanju korupcijskih tveganj nikakor ne gre spregledati pomembne vloge institucij, kot sta Komisija za preprečevanje korupcije in Računsko sodišče, ki v okviru svojih pristojnosti izvajata nadzor. Praksa, ki se oblikuje v teh postopkih, je zelo pomembna za izvajanje projektov. Poudariti je treba še, da se že pred odločitvijo o izvedbo projekta pripravi investicijska dokumentacija, iz katere je razvidna ekonomska upravičenost projekta in zagotovljenost virov. Investicijsko dokumentacijo za prometno infrastrukturo na Ministrstvu za infrastrukturo obravnava posebna strokovna komisija. Prav tako so pomembni postopki prostorskega umeščanja projektov, ki so podrobno urejeni, formalizirani in jih vodi Ministrstvo za okolje in prostor. Ti postopki zagotavljajo, da se vse odločitve glede poteka in umeščenosti projektov sprejemajo zakonito, pregledno in s sodelovanjem javnosti.

Z vidika izvajanja postopkov javnih naročil na Ministrstvu za infrastrukturo nimajo pristojnosti za nadziranje izvajanja postopkov, ki jih vodijo drugi naročniki velikih projektov državnega pomena. Odgovorne osebe teh naročnikov samostojno odgovarjajo za zakonito izvedbo postopkov oddaje

javnih naročil ter dosledno upoštevanje zakonodaje s področja integritete in preprečevanja korupcije ter zakonodaje s področja varstva konkurence. Izjema so samo javna naročila, sofinancirana z EU sredstvi, in spadajo v infrastrukturno področje, ki ga pokriva Ministrstvo za infrastrukturo. Za ta naročila pa ima Ministrstvo za infrastrukturo vzpostavljene mehanizme nadzora nad pravilnostjo in zakonitostjo izvedbe posameznega postopka. Področje tega nadzora je urejeno s pravnimi akti EU in z internimi pravilniki ter se razlikuje glede na vir EU financiranja. Služba za javna naročila tako na podlagi podrobnih pregledov dokumentacije (vlog) daje soglasja oziroma mnenja na razpisne dokumentacije ter na sklepanje aneksov k javno-naročniškim pogodbam od DRSI, 2TDK in DARS.

Vzpostavljeni so pravni in nadzorni mehanizmi za identifikacijo, preprečevanje in omejevanje tveganj nepravilnosti, negospodarnosti oziroma stroškovne neupravičenosti in neučinkovitosti pri vodenju investicij, ki imajo odobrena EU sredstva, kamor spadajo tudi veliki projekti državnega pomena.

Skozi analizo normativne ureditve je mogoče ugotoviti, da ima Ministrstvo za infrastrukturo pri vodenju postopkov črpanja EU sredstev, z namenom odkrivanja, preprečevanja in omejevanja tveganja nepravilnosti, negospodarnosti oziroma stroškovne neučinkovitosti oziroma neupravičenosti, vzpostavljene postopke, navedene v nadaljevanju.

1) *Predhodni pregled razpisne dokumentacije pred objavo javnega naročila ter pregled predloga aneksa k pogodbi, pred njegovo sklenitvijo.*

Navedeno je obvezno za vsa naročila, ki so predmet EU sofinanciranja, sredstva pa se izvršujejo prek državnega proračuna, v drugih primerih je navedeni predhodni pregled omogočen in na razpolago upravičencu. Predhodni pregled opravi Služba za javna naročila, ki je posebna organizacijska enota znotraj Ministrstva za infrastrukturo, specializirana za postopke po Zakonu o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22 in 74/22 – odl. US), ter vsebinsko pristojni direktorat.

2) *Administrativna preverjanja pred vsakim izplačilom.*

Pri vsakem izplačilu so upoštevanji postopki, ki veljajo za izvrševanje proračuna Republike Slovenije, z zagotovljeno večstopenjsko ravno podpisnikov odredb. Hkrati je izvedena še kontrola upravičenosti predloženih stroškov z vidika zagotavljanja in spoštovanja pravil koriščenja EU sredstev. V tem sklopu se preveri tudi celoten postopek oddaje naročila blaga/storitve.

3) *Preverjanja na kraju samem.*

V okviru nadzora koriščenja EU sredstev se izvajajo tudi preverjanja na kraju samem, in sicer na podlagi analize tveganj in izbranega vzorca. Če je treba, se izvedejo tudi dodatna preverjanja na kraju samem.

4) *Prijava nepravilnosti in suma goljufije ter ravnanje v teh primerih.*

Vzpostavljen je sistem vodenja postopkov v primeru ugotovljene nepravilnosti oziroma ugotovitve suma goljufije. Na Ministrstvu za infrastrukturo je imenovana odgovorna oseba za poročanje o ugotovljenih nepravilnostih/sumih goljufije, pri čemer lahko vsak pri svojem delu odkrije in nato tudi sproži postopek v zvezi z ugotavljanjem nepravilnosti oziroma suma goljufije. Hkrati imenovana oseba spremlja napredek upravnih in sodnih postopkov v zvezi z odpravo nepravilnosti oziroma ugotavljanjem goljufij na podlagi utemeljenih sumov, vse do njihove odprave. V primeru ugotovljenih hujših nepravilnosti oziroma suma goljufij se nemudoma poroča. Pri tem je zagotovljeno, da zaposleni razumejo, kam in kako morajo sporočiti sum goljufivega ravnanja, pri tem pa je varovana njihova integriteta. V primeru potrjenega suma goljufije se sprožijo ustrezni postopki pred organi pregona in postopki za izterjavo izplačil. Po potrebi se znotraj Ministrstva za infrastrukturo preverijo vsi procesi, postopki ali kontrole, povezani s sumom ali dejansko goljufijo, ter se na tej podlagi ustrezno posodobi samoocena tveganja goljufij, ki je izdelana in se uporablja za zmanjševanje tveganja na tem področju.

Namen analize organizacije ureditve je ugotoviti, ali so vzpostavljeni mehanizmi, ki prispevajo k zmanjševanju tveganj z navedenega področja.

- 1) V okviru izvajanja Evropske kohezijske politike, katere del so tudi veliki projekti državnega pomena, je *vzpostavljen seznam oseb Ministrstva za infrastrukturo, ki so na občutljivih delovnih mestih*. Občutljiva delovna mesta so tista, kjer se izvajajo naslednje naloge:

- opravljanje vodstvenih nalog;
- sodelovanje pri izboru upravičencev oziroma izvedbi postopka za neposredne potrditve operacij, javnih razpisov za dodelitev sredstev in pri postopku javnega naročanja;
- naloge, povezane s skrbništvom pogodb;
- naloge, povezane z administrativnim preverjanjem upravičenosti izdatkov, ter
- izvajanje izplačil upravičencem oziroma zunanjim izvajalcem.

Vsak zaposleni na Ministrstvu za infrastrukturo, v okviru izvajanja Evropske kohezijske politike na občutljivem delovnem mestu, ter osebe, ki ga nadomeščajo, podpišejo posebno izjavo o interesni nepovezanosti in izogibanju nasprotju interesov. Z izjavo se zavežejo, da se iz posameznih postopkov izločijo, če pride do možnosti konflikta interesov.

- 2) V skladu z organizacijsko ureditvijo ima Ministrstvo za infrastrukturo zagotovljeno revizijsko sled postopkov, ločenost funkcij pri izvajanju postopkov (posebna služba za vodenje postopkov javnega naročanja, tj. Služba za javna naročila), zahtevo po menjavi članov komisij za izbor projektov/izvajalcev, hkrati so zagotovljeni večstopenjska raven podpisnikov, naknadno izvajanje nadzora in ravnanje v skladu s Kodeksom ravnanja javnih uslužbencev. Sledi se tudi vsem z zakonodajo predpisanim postopkom izvrševanja proračuna.

Ministrstvo za infrastrukturo meni, da so v okviru izvajanja projektov na delovnem področju ministrstva vzpostavljeni ustrezni mehanizmi za preprečevanje korupcije oziroma podobnih dejanj.

6.5.4.2 Ureditev javnega naročanja v javnem zdravstvu z vključitvijo centralizacije in informatizacije (ter s tem izboljšanje njegove transparentnosti)

Ključne dejavnosti/ukrepi

V zdravstvu je javno naročanje še bolj izpostavljeno, saj je to področje, neposredno povezano z interesi tako družbe kot celote kot tudi posameznikov. Poleg dejanske vrednosti nabav, ki je razmeroma visoka, vendar bistveno manjša kot na drugih področjih, na primer v energetiki ali obrambi, je ravno človeški dejavnik tisti, ki vpliva na veliko pozornost nabave v zdravstvu: kakšne so dosežene cene za posamezno zdravilo ali medicinski pripomoček, kakšna je kakovost, kako potekajo postopki javnega naročanja, kakšne so morebitne anomalije ali katera so tveganja oziroma pojavi morebitne korupcije.

Pregled stanja na tem področju izkazuje, da je treba nekatere elemente dodatno urediti. Aktivnosti vključujejo izvedbo ukrepov za vzpostavitev preglednejšega in učinkovitejšega izvajanja javnega naročanja:

- z delujočo bazo podatkov o cenah zdravil in medicinskih pripomočkov, ki mora biti upravljana tako, da se podatki ves čas posodablajo;
- z nadaljevanjem izvajanja skupnega javnega naročanja za tiste predmete, za katere je to strokovno in ekonomsko utemeljeno;
- z uvajanjem standardizacije medicinskih pripomočkov, tako da se pripravijo tehnične specifikacije in enotni tehnični opisi za posamezne skupine medicinskih pripomočkov, ki bodo veljali za vse slovenske bolnišnice;
- s striktnim izvajanjem preverjanja trga pred izvedbo postopkov javnega naročanja, predvsem z namenom zagotovitve objektivnosti in transparentnosti;
- z vzpostavitvijo sistemskih rešitev izvajanja skupnih javnih naročil bolnišnic.

Skupno javno naročanje naj bi bilo oblika javnega naročanja, ki ni nujno na ravni celotne države, ampak je treba spodbuditi bolnišnice, da se povezujejo pri medsebojnih nabavah glede na dejavnost, ki jo izvajajo, sposobnost nabavnih služb, zahtevnost in ceno posamezne skupine medicinskih pripomočkov.

Nosilec:

- **Ministrstvo za zdravje.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za javno upravo;
- Komisija za preprečevanje korupcije;
- Zavod za zdravstveno zavarovanje;
- Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke;

- raziskovalne institucije;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence.

Rok za izvedbo:

- 31. december 2019.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- izdelana analiza;
- izdelan predlog sprememb;
- register standardov medicinskotehničnih pripomočkov in opreme;
- centralizacija za tiste predmete, za katere je to potrebno;
- nižje cene.

Opis realizacije: delno realizirano

Spletna aplikacija skupna baza cen (ali Intravizor) je aplikacija, ki omogoča javnim zdravstvenim zavodom (v nadaljnjem besedilu: JZZ) vpogled v cene zdravstvenih materialov in njihovo primerjavo. Podatki o cenah materialov so predvsem v pomoč direktorjem JZZ in drugim odgovornim osebam za nabavo pri odgovornem in racionalnem odločanju v zvezi z nabavami materiala, oblikovanju ocenjene vrednosti posameznega javnega naročila, hkrati pa so tudi odlično pogajalsko izhodišče naročnikov pri izvajanju novih postopkov javnega naročanja. Baza je bila vzpostavljena februarja 2017. Nosilec projekta je Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije, podporo projektu je izreklo tudi Ministrstvo za zdravje. Splošni javnosti in medijem je vpogled v podatke omogočen na zaprosilo. Dolžnost JZZ je, da v bazi preverijo dosežene cene, preden izvedejo postopek javnega naročanja. Baza cen se posodablja na vsake štiri mesece, ob zaključku obdobja pa se izvede t. i. »soft reset«, ki stare cene materiala in zdravil nadomesti z novimi, če so se cene v prehodu v novo obdobje spremenile. Podatke (šifre, naziv zdravila/pripomočka, osnovno enoto mere, kataloške številke, proizvajalca, cene ...) skrbnik skupne baze pridobi od JZZ.

Ta naloga ostaja ena izmed prednostnih nalog tudi v naslednjem obdobju.

6.5.4.3 Priprava in uveljavitev sistema usposabljanja zdravstvenega osebja in njegovega financiranja tako, da ne bo tveganj odvisnosti od dobaviteljev, posrednikov in ponudnikov farmacevtskih izdelkov in medicinske opreme

Ključne dejavnosti/ukrepi

Opraviti analizo izobraževanj in strokovnih izpopolnjevanj zdravstvenih poklicev v javnih zavodih z ugotovitvijo vira financiranja ter morebitnih finančnih transakcij prek različnih društev, ki delujejo v zdravstvu.

Nosilec:

- **Ministrstvo za zdravje.**

Sodelujoči:

- Komisija za preprečevanje korupcije;
- Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija.

Rok za izvedbo:

- 31. december 2019.

Kazalnika za merjenje uspešnosti:

- izdelana analiza;
- izdelan predlog sprememb.

Opis realizacije: delno realizirano

Ni sprememb glede na preteklo poročanje.

Ta naloga ostaja ena izmed prednostnih nalog tudi v naslednjem obdobju.

6.5.4.4 Identifikacija razlogov in okoliščin, ki preprečujejo uveljavljanje odškodninske odgovornosti nadzornikov ter uprav javnih in zasebnih gospodarskih družb

Ključne dejavnosti/ukrepi

Pripraviti je treba analizo zakonskih določil, analizo vloženih odškodninskih tožb in očitanih kršitev ter zlasti analizo sodb, ki niso potrdile očitkov tožb. Na podlagi analize je treba predlagati spremembo zakonskih določil o odgovornosti. Ugotovljeni so primeri, da se z vlaganjem odškodninskih tožb proti posameznikom, ki so v preteklosti odločali o kreditih znotraj svojega članstva v kreditnih odborih, čaka do zaključka kazenske zadeve glede istih primerov. Kadar je v odločanje vključenih več oseb, naj bo to uprava družbe, kreditni odbori v bankah ali nadzorni sveti družb, se pojavlja tudi problematika odgovornosti kolektivnih organov. V povezavi s tem obstaja Sklep o skrbnosti članov uprave in članov nadzornega sveta družbe za upravljanje in dokumentaciji o izpolnjevanju pogojev za opravljanje funkcije člana uprave družbe za upravljanje (Uradni list RS, št. 11/16), ki daje članom v primeru glasovanja pravico in obveznost, da zahtevajo vpis nasprotovanja sprejeti odločitvi v zapisnik seje (četrti in šesti odstavek 6. člena navedenega sklepa), s čimer se lahko ugotavlja odgovornost posameznega člana.

Nosilec:

- **Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za finance;
- Ministrstvo za pravosodje;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Ministrstvo za javno upravo.

Rok za izvedbo:

- 31. december 2019.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- izdelana analiza;
- izdelan predlog ukrepov;
- realizacija načrtovanih ukrepov.

Opis realizacije: delno realizirano

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je organiziralo več sestankov s sodelujočimi akterji, s katerimi je bilo izvedenih več aktivnosti za uresničitev kazalnikov uspešnosti skladno s programom resolucije. Opravljena je bila analiza določb Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – UPB, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C in 18/21), ki se nanaša na odškodninsko odgovornost članov organov vodenja in nadzora. Ministrstvo za pravosodje je pripravilo analizo določb Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 176/21 – UPB, 178/21 – popr. in 196/21 – odl. US), vezanih na odgovornost posloводства in nadzornega sveta v zvezi s finančnim poslovanjem in upravljanjem tveganj. Na podlagi pregleda zakonodaje in sodne prakse, po mnenju Ministrstva za pravosodje, zakonodaja trenutno predvideva dovolj možnosti za uveljavljanje odškodninske odgovornosti in daje na razpolago dovolj mehanizmov za pridobivanje informacij za uveljavljanje zahtevkov. Ministrstvo za finance je pripravilo analizo določb Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 92/21 in 123/21 – ZBNIP), vezanih na ureditev odgovornosti posloводства znotraj kolektivnega organa v bančnem sektorju. Načrtovano je bilo, da se bo v sodelovanju z Ministrstvom za pravosodje pregledalo tudi primernost zakonske zaščite posameznikov v primeru upravičenega razkrivanja kršitev v javnem in zasebnem sektorju. Predlog zakona o zaščiti žvižgačev je v fazi priprave, tako da predhodno omenjenih informacij še ni na voljo. Državno odvetništvo je sporočilo, da imajo s področja odškodninskih tožb zoper člane organov vodenja in nadzora zelo malo primerov (v obravnavi sta dva primera), zato je bila sprejeta odločitev, da jih ne analizirajo, ker podatki ne bi bili v zadostni meri reprezentativni. Delno je bila opravljena analiza nekaterih vloženih odškodninskih tožb in sodb glede uveljavljanja odškodninske odgovornosti nadzornikov in uprav, zato so potrebna dodatna prizadevanja, da se zagotovi celovita analiza sodne prakse.

Na podlagi razpoložljivih informacij in analiz so bili oblikovani osnutki predlogov ukrepov, vendar ti še niso dokončni in medresorsko usklajeni s sodelujočimi organi pri programu resolucije. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo nadaljuje aktivnosti s ciljem doseči predvidene kazalnike uspešnosti,

skladnih z resolucijo. Po uskladitvi predlogov ukrepov in njihovi potrditvi bo pripravljen načrt za njihovo realizacijo.

6.5.4.5 Vzpostavitev enotnega spletnega mesta za objavo javnih razpisov

Ključne dejavnosti/ukrepi

V skladu z veljavno zakonodajo glede spletne objave dokumentacije iz javnih razpisov (Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15 in 7/18), Uredba o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/16)) je potrebna vzpostavitev enotnega spletnega portala, prek katerega bi se lahko javnost in zainteresirani subjekti pregledno seznanili z javnimi razpisi ter finančnimi sredstvi in aktivnostmi, opravljenimi znotraj financiranih razpisov. V začetni fazi razvijanja enotnega portala za objavo podatkov iz javnih razpisov bo oblikovan skupni portal v smislu centraliziranega dostopa do dokumentacije iz javnih razpisov organov državne uprave, nato bo nabor postopoma razširjen na celoten javni sektor, z dodajanjem funkcionalnosti portala in enotnimi postopkovnimi pravili. Ministrstvo za javno upravo prevzema koordinacijo vzpostavitve enotnega spletnega mesta za objavo javnih razpisov.

Nosilec:

- **Ministrstvo za javno upravo.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za finance;
- preostala ministrstva;
- Uradni list Republike Slovenije.

Rok za izvedbo:

- v 18 mesecih od sprejetja resolucije.

Kazalnik za merjenje uspešnosti:

- opredelitev do potrebe po zakonskih spremembah in priprava predlogov za spremembo zakonodaje.

Opis realizacije: delno realizirano

1. 7. 2019 je bilo vzpostavljeno osrednje spletno mesto državne uprave GOV.SI, ki je hkrati enotno spletno mesto za objavo razpisov.

Spletno mesto GOV.SI je osrednje spletno mesto za objavo razpisov. Poslovna analiza obstoječih postopkov izvajanja javnih razpisov se ni izvedla, prav tako Ministrstvo za javno upravo ne bo razvilo celovite informacijske podpore postopkov priprave in izvajanja javnih razpisov. Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko bo razvila modul za izvajanje razpisov v okviru informacijskega sistema za spremljanje kohezijske politike – eMA.

21. 7. 2020 je bilo objavljeno javno naročilo Izvedba poslovne analize obstoječih postopkov izvajanja javnih razpisov v luči vzpostavitve celovite informacijske podpore postopkov priprave in izvajanja javnih razpisov. Ministrstvo za javno upravo je po roku za odpiranje ponudb Službo vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko seznanilo, da bodo razvili svoj modul za izvajanje razpisov v okviru informacijskega sistema za spremljanje kohezijske politike (eMA). Zaradi podvajanja z vsebinskega vidika in posledično tveganja nedovoljenega dvojnega financiranja Ministrstvo za javno upravo ne bo razvilo celovite informacijske podpore postopkov priprave in izvajanja javnih razpisov. Glede na navedeno je ministrstvo ugotovilo, da javnega naročila v obsegu in na način, kot je opredeljen v razpisni dokumentaciji, ne potrebuje več. Zavrjnjeni sta obe ponudbi v postopku, nov postopek pa ni predviden.

Ogrožanje javnega zdravja

6.6.4.1 Preprečevanje ponarejanja medicinskih izdelkov in podobnih dejanj, ki ogrožajo javno zdravje

Ključne dejavnosti/ukrepi

Aktivnosti bodo usmerjene najprej v dopolnitev pravnih podlag za učinkovito preprečevanje in pregon kaznivih dejanj ponarejanja medicinskih izdelkov in podobnih kaznivih dejanj, ki ogrožajo javno zdravje. Za uresničitev tega je v Sloveniji treba podpisati, ratificirati in implementirati Konvencijo Sveta Evrope o ponarejanju medicinskih izdelkov in podobnih kaznivih dejanjih, ki ogrožajo javno zdravje (Konvencija Medicrime), ter ustrezno dopolniti kazenskopravno zakonodajo z določbami, ki bodo omogočale pregon in sankcioniranje ponarejanja medicinskih izdelkov, in sinhronizirati nekatere druge predpise, ki urejajo področje zdravil, carinske službe in odgovornost pravnih oseb za kazniva dejanja itd.

V nadaljevanju bo vzpostavljena medresorska koordinacijska skupina za izvajanje konvencije in predpisov na podlagi nje.

Po podatkih Evropske komisije se je na območju EU močno povečalo število odkritih zdravil, ki so ponarejena, kar zadeva njihovo istovetnost, zgodovino ali vir. Ta zdravila po navadi vsebujejo sestavine slabše kakovosti ali ponarejene sestavine, ne vsebujejo zdravilnih učinkovin ali vsebujejo sestavine, vključno z zdravilnimi učinkovinami, v napačnih odmerkih, zaradi česar zelo ogrožajo javno zdravje, seveda pa pristojni organi niso preverili njihove kakovosti, varnosti in učinkovitosti. Izkušnje kažejo, da taka ponarejena zdravila do bolnikov ne pridejo samo po nezakonitih poteh, ampak tudi po zakoniti dobavni verigi. To še zlasti ogroža zdravje ljudi in lahko povzroči, da bolniki izgubijo zaupanje tudi v zakonito dobavno verigo.

Pristojni organ v Sloveniji je pri svojem delu z mednarodnim sodelovanjem že odkril nelegalno trgovino z izdelki, predstavljenimi kot prehranska dopolnila, ki so jim bile namerno dodane nedeklarirane zdravilne učinkovine, kar poveča tveganje za uporabnika, ki je tako zaveden, posledično pa je zaradi tega ogroženo njegovo zdravje.

Tovrstno kriminaliteto je treba zatreti, preden se tako razširi, da bo število teh dejanj začelo ogrožati javno zdravje in s tem tudi življenje kot kazenskopravno varovano dobrino.

Preprečevanje in pregon teh kaznivih dejanj sta izrazito medresorska in zahtevata dobro sodelovanje med pristojnimi organi. Zahtevata tudi programe izobraževanja, ozaveščanja in opolnomočenja vseh deležnikov.

Nosilec:

- **Ministrstvo za zdravje.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za pravosodje;
- Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Finančna uprava Republike Slovenije;
- Državno odvetništvo Republike Slovenije.

Rok za izvedbo:

- podpis konvencije v letu 2019;
- konvencija mora biti ratificirana v letu 2019;
- dopolnitev zakonodaje mora biti izvedena v letu 2019;
- preprečevanje in pregon kaznivih dejanj sta stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- ratifikacija konvencije, prilagoditev zakonodaje, preventivni program za preprečevanje tovrstnih kaznivih dejanj;
- vzpostavitev medresorske koordinacije in število srečanj;
- število uspešno izvedenih pregonov tovrstnih kaznivih dejanj;
- število izvedenih izobraževanj in posvetov o tem.

Opis realizacije: realizirano

Novembra lani je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 186/2021; v nadaljnjem besedilu: KZ-1I), kar je omogočilo, da se je začel postopek ratifikacije Konvencije Sveta Evrope o ponarejanju medicinskih izdelkov in podobnih kaznivih dejanjih, ki ogrožajo javno zdravje (Konvencija Medicrime). Zakon o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o ponarejanju medicinskih izdelkov in podobnih kaznivih dejanjih, ki ogrožajo javno zdravje, je bil sprejet na seji Državnega zbora Republike Slovenije, 16. 3. 2022, objavljen 30. 3. 2022, veljati pa je začel 14. 4. 2022.

Za izvajanje konvencije je predvidena delovna skupina, ki jo imenuje Vlada Republike Slovenije na predlog Ministrstva za zdravje. Delovna skupina bo imenovana predvidoma do konca aprila 2022, ki bo določila tudi kontaktno točko in pripravila načrt izvajanja konvencije vključno z usposabljanjem.

6.6.4.2 Preprečevanje trgovine s človeškimi organi

Ključne dejavnosti/ukrepi

Za usklajen mednarodni pristop in učinkovito preprečevanje in pregon kaznivih dejanj trgovanja s človeškimi organi je v Sloveniji treba podpisati in ratificirati Konvencijo Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi ter ustrezno dopolniti kazensko-pravno zakonodajo z določbami, ki bodo inkriminirala vsa dejanja iz te konvencije, ter sinhronizirati nekatere druge predpise, ki urejajo področje zdravil, carinske službe, odgovornost pravnih oseb za kazniva dejanja itd., in izobraževati in ozaveščati vse deležnike.

Sprejetje te konvencije pomeni zgodovinski mejnik v boju proti enemu od zavržnih dejanj. Konvencija je prvi pravni dokument, ki uveljavlja mednarodno dogovorjeno definicijo trgovine s človeškimi organi in opredeljuje dejavnosti, ki pomenijo trgovanje s človeškimi organi. Z ratifikacijo konvencije se države podpisnice vključijo v boj proti tovrstnemu kriminalu. Konvencija vsebuje določbe za pregon in preprečevanje teh praks ter za zaščito žrtev. Ta instrument dopolnjuje druge pravne okvire, ki že urejajo nekatere vrste trgovine z ljudmi in organi, ter dodatno pokriva nekaj vrzeli, ki obstajajo in so povezane z zločini v dejavnosti transplantacijske medicine. Trgovanje z organi in trgovina z ljudmi za namen pridobivanja organov za presaditve sta pogosto mednarodna, to pa zahteva usklajen pristop in usklajene nacionalne zakonodaje. Konvencija ponuja edinstveno priložnost, da dosežemo ta cilj z vzpostavitvijo jasnih pravnih norm glede dejanj, ki jih je kot kriminal treba definirati na mednarodni ravni. Da bi se ta pravni instrument izkazal kot resnično učinkovit, sta potrebna skupni pristop h konvenciji in trdno skupno stališče, da se te prakse nikakor ne nadaljujejo in se izkoreninijo.

Vsebine za ozaveščanje vsebujejo informacije o nevarnostih pri trgovini s človeškimi organi v povezavi z obveščanjem o javnem sistemu v transplantacijski dejavnosti ter prizadevanjih za kakovost delovanja celotnega sistema in posameznih elementov (uvrstitev na čakalni seznam, vodenje seznama, pridobivanje in transport organov, transplantacija in kakovost življenja po njej ter po darovanju organa). Aktivnosti bodo usmerjene v ozaveščanje javnosti o družbenih vidikih darovanja organov in tkiv v Sloveniji, pravicah in dolžnostih ljudi v povezavi z darovanjem in prejemanjem organov ter nevarnostih, ki izhajajo iz tega. Usmerjene bodo tudi v zdravstvenovzgojne aktivnosti o varnem načinu življenja, tudi v povezavi s potovanji v okolja s povečanim tveganjem za tovrstna kazniva dejanja, in v ukrepe v primerih nespoštovanja osebnega dostojanstva, nevarnosti za zdravje/življenje v povezavi s trgovanjem s človeškimi organi.

Nosilec:

- **Ministrstvo za zdravje.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za pravosodje;
- Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke;
- Zavod Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv Slovenija Transplant;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Finančna uprava Republike Slovenije;
- Državno odvetništvo Republike Slovenije;
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport;
- nevladne organizacije.

Rok za izvedbo:

- podpis konvencije leta 2019;
- konvencija mora biti ratificirana v letu 2019;
- dopolnitev zakonodaje v letu 2019;
- preprečevanje in pregon kaznivih dejanj je stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- ratifikacija konvencije, prilagoditev zakonodaje, preventivni program za preprečevanje tovrstnih kaznivih dejanj;
- vzpostavitev medresorske koordinacije in število srečanj;

- število uspešno izvedenih pregonov tovrstnih kaznivih dejanj;
- število izvedenih izobraževanj, posvetov in publikacij o tem.

Opis realizacije: realizirano

Novembra lani je bil sprejet KZ-11, kar je omogočilo, da se je pričel postopek ratifikacije Konvencije Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi. Zakon o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi je bil sprejet na seji Državnega zbora Republike Slovenije, 16. 3. 2022, objavljen 30. 3. 2022, veljati je začel 14. 4. 2022.

Za izvajanje konvencije je predvidena delovna skupina, ki jo imenuje Vlada Republike Slovenije na predlog Ministrstva za zdravje. Delovna skupina bo imenovana predvidoma do konca aprila 2022 in bo pripravila načrt izvajanja konvencije. Imenovana je tudi kontaktna točka, in sicer Zavod Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv Slovenija-transplant. Slednji bo poskrbel tudi za izobraževanje kadrov.

Informacijska varnost

6.7.4.1 Vzpostavitev nacionalnega sistema informacijske varnosti

Ključne dejavnosti/ukrepi

Razvijati je treba kibernetske zmogljivosti, ki bodo sposobne samostojno in v sodelovanju z drugimi državami varovati komunikacijsko-informacijske sisteme. Vzpostaviti je celovit nacionalni sistem informacijske/kibernetske varnosti ter deležnike v tem sistemu kadrovske, finančno, strokovno in tehnološko ustrezno okrepiti.

Nosilec:

- **Urad Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov.**²

Sodelujoči:

- Ministrstvo za javno upravo;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Ministrstvo za zunanje zadeve;
- Ministrstvo za obrambo;
- Slovenska obveščevalno-varnostna agencija.

Rok za izvedbo:

- pristojni nacionalni organ za informacijsko varnost začne delovati najpozneje do 1. januarja 2020;
- stalna dejavnost.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- vzpostavitev delovanja deležnikov (organov) v nacionalnem sistemu informacijske varnosti.

Opis realizacije: realizirano

Osrednjo koordinacijo na področju informacijske varnosti je v letu 2019 izvajal Urad Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov, ki je do začetka delovanja pristojnega nacionalnega organa za informacijsko varnost (v nadaljnjem besedilu: PNO) opravljal njegove naloge skladno z Zakonom o informacijski varnosti (Uradni list RS, št. 30/18; v nadaljnjem besedilu: ZInfV), razen nalog upravnega odločanja in nadzora, ki jih je opravljalo ministrstvo, pristojno za informacijsko družbo (drugi odstavek 40. člena ZInfV). Naloge na področju informacijske varnosti je s 1. 1. 2020 v celoti začela opravljati novoustanovljena Uprava Republike Slovenije za informacijsko varnost (v nadaljnjem besedilu: URSIV), ki deluje kot organ v sestavi Ministrstva za javno upravo. V skladu s spremembami in dopolnitvijo Zakona o informacijski varnosti (Uradni list RS, št. 95/21; v nadaljnjem besedilu: ZInfV-A) naloge PNO, od 31. 7. 2021, opravlja Urad Vlade Republike Slovenije za informacijsko varnost (v nadaljnjem besedilu: URSIV).

Odlok o ustanovitvi, nalogah in organizaciji Urada Vlade Republike Slovenije za informacijsko varnost (Uradni list RS, št. 114/21) določa, da je URSIV samostojna vladna služba, ki kot pristojni državni

² Pristojni nosilec strategije je od 1. 1. 2020 Urad Vlade Republike Slovenije za informacijsko varnost.

organ za informacijsko varnost opravlja naloge na področju informacijske in kibernetске varnosti po zakonu, ki ureja informacijsko varnost, predpisih EU s področja informacijske varnosti, po ratificiranih mednarodnih sporazumih in drugih predpisih.

V skladu s koordinacijsko vlogo na področju informacijske/kibernetске varnosti in na podlagi Nacionalnega načrta odzivanja na kibernetске incidente, ki ga je vlada sprejela 18. 3. 2021, je URSIV vzpostavil Koordinacijsko skupino za kibernetско varnost. V skupino so vključeni predstavniki URSIV, Ministrstva za javno upravo, Ministrstva za notranje zadeve – Policija, Ministrstva za obrambo, Slovenske obveščevalno-varnostne agencije in nacionalnega odzivnega centra SI-CERT.

Odzivni centri

V skladu s prvim odstavkom 28. člena ZInfV naloge nacionalnega odzivnega centra za kibernetско varnost opravlja SI-CERT v okviru Akademske in raziskovalne mreže Slovenije. Odzivni center je pristojen tudi za prigrasitev incidentov izvajalcev bistvenih storitev iz sektorjev energija, digitalna infrastruktura, oskrba s pitno vodo in njena distribucija, zdravstvo, promet, bančništvo, infrastruktura finančnega trga, preskrba s hrano in varstvo okolja ter ponudnikov digitalnih storitev. Naloge odzivnega centra za incidente v informacijskih sistemih organov državne uprave opravlja SIGOV-CERT, ki je v letu 2021 deloval v okviru Ministrstva za javno upravo. Odzivni center je pristojen tudi za prigrasitev incidentov organov državne uprave, ki upravljajo informacijske sisteme in dele omrežja oziroma izvajajo informacijske storitve, nujne za nemoteno delovanje države ali za zagotavljanje nacionalne varnosti. V skladu z ZInfV-A bo v letu 2022 naloge SIGOV-CERT izvajala notranja organizacijska enota PNO. Za zagotavljanje informacijske varnosti v svojih omrežjih in informacijskih sistemih s svojimi zmogljivostmi skrbijo Policija, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za obrambo in Slovenska obveščevalno-varnostna agencija.

Izvajalci bistvenih storitev

Na podlagi drugega odstavka 6. člena ZInfV in 6. člena Uredbe o določitvi bistvenih storitev in podrobnejši metodologiji za določitev izvajalcev bistvenih storitev (Uradni list RS, št. 39/19) je Vlada Republike Slovenije oktobra in novembra 2019 ter marca 2020 določila izvajalce bistvenih storitev, ki zagotavljajo storitve, bistvene za ohranitev ključnih družbenih oziroma gospodarskih dejavnosti. Zagotavljanje teh storitev mora biti odvisno od omrežij in informacijskih sistemov. Izvajalci bistvenih storitev so dolžni nacionalnemu CSIRT brez nepotrebne odlašanja prigrasiti incidente s pomembnim vplivom na neprekinjeno izvajanje bistvenih storitev, ki jih zagotavljajo.

Organi državne uprave

Na podlagi prvega odstavka 9. člena ZInfV je Vlada Republike Slovenije novembra 2020 določila organe državne uprave iz tretje alineje prvega odstavka 5. člena ZInfV.

6.7.4.2 Varnost državljanov v kibernetskem prostoru

Ključne dejavnosti/ukrepi

Državljanje je treba seznaniti z nevarnostmi in tveganji v kibernetskem prostoru, z načini za njihovo obvladovanje in s tem povezano odgovornostjo vsakega posameznika za lastno varnost. Ozaveščanje in izobraževanje sta izredno pomembna, saj prispevata k oblikovanju oziroma izboljšanju varnostne kulture uporabnikov kibernetskega prostora. Še naprej je treba zagotavljati izvajanje že obstoječih nacionalnih programov ozaveščanja in izobraževanja (Varni na internetu, Center za varnejši internet (SAFE.SI, TOM telefon, Spletno oko)), jih nadgrajevati, razširiti in z njimi nagovarjati nove ciljne skupine uporabnikov. Vsebine informacijske/kibernetске varnosti je nujno treba sistemsko vključiti v šolski prostor oziroma učno okolje izobraževalnih ustanov na vseh, še zlasti pa na nižjih (osnovno- in srednješolska) ravneh izobraževalnega sistema.

Nosilec:

- **Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za javno upravo;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Ministrstvo za obrambo;

- Urad Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov.

Rok za izvedbo:

- stalna dejavnost.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število izobraževanj glede informacijske/kibernetske varnosti in kriminalitete;
- število preventivnih programov za preprečevanje kibernetske kriminalitete;
- nadgradnja in širitev obstoječih nacionalnih programov ozaveščanja in izobraževanja;
- vnos vsebin informacijske/kibernetske varnosti v šolski prostor in učno okolje izobraževalnih ustanov.

Opis realizacije: delno realizirano

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport prek usposabljanj učiteljev širi zavedanje o varni rabi interneta in spodbuja šole, da je v okviru digitalne strategije posamezne šole vključena tudi ta tematika.

URSIV, kot pristojni nacionalni organ za informacijsko varnost, ima med svojimi nalogami določeno tudi preventivno delovanje na področju informacijske varnosti. URSIV koordinira usposabljanje, vaje in izobraževanje na področju informacijske varnosti ter skrbi za dvig zavedanja javnosti o informacijski varnosti. V skladu z nalogami je v uradu organiziran Sektor za dvig odpornosti, URSIV je v letu 2021 podpiral delovanje nacionalnega odzivnega centra za kibernetsko varnost SI-CERT, s čimer je slednjemu bilo zagotovljeno stabilno in sistemsko financiranje. Uporabniki storitev SI-CERT so tudi fizične osebe. Na področju ozaveščanja potekata dva projekta na državni ravni.

SI-CERT od leta 2011 izvaja nacionalni program ozaveščanja in izobraževanja Varni na internetu. Cilj projekta, ki je namenjen najširši slovenski javnosti, je dvig stopnje informiranosti o varni rabi interneta. Projekt, ki ga financira URSIV, sodeluje tudi v kampanjah evropskega meseca kibernetske varnosti. V sklopu kampanje evropskega meseca kibernetske varnosti (oktober 2021) so na SI-CERT lansirali brezplačni spletni tečaj o informacijski varnosti »Varni v pisarni«. V njem na razumljiv in strnjen način v obliki videopredavanj predstavijo najpogostejše nevarnosti, ki prežijo na spletne uporabnike, skupaj z nasveti za zaščito. Tečaj je sicer primarno namenjen zaposlenim v podjetjih, vendar pa so vsebine enako primerne tudi za zaposlene v javnih ustanovah, šolstvu, državni upravi itd. V novembru je bila premierno predstavljena nova spletna videoserija »Klik«, s katero bodo v štirih epizodah skozi resnične zgodbe žrtev ozaveščali o različnih spletnih prevarah.

V okviru Centra za varnejši internet, ki ga vodi konzorcij, tega sestavljajo predstavniki Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani, Arnesa, Zveze prijateljev mladine Slovenije in zavoda MISSS, financirata pa ga generalni direktorat CONNECT pri Evropski komisiji in URSIV, se izvajajo programi SAFE.SI, TOM telefon in Spletno oko. Program SAFE.SI deluje kot nacionalna točka ozaveščanja otrok in najstnikov o varni rabi interneta in mobilnih naprav. Program TOM telefon otrokom in mladostnikom med drugim svetuje tudi o varni rabi interneta in mobilnih naprav. Spletno oko je spletna prijavna točka, ki v partnerstvu s Policijo, vrhovnim državnim tožilstvom, Uradom varuha človekovih pravic Republike Slovenije, ponudniki internetnih storitev, javnimi ter drugimi zainteresiranimi vladnimi in nevladnimi organizacijami omogoča anonimno prijavo domnevno nezakonitega gradiva s spolnimi zlorabami otrok in sovražnega govora na spletu ter ozavešča o problematiki nezakonitih spletnih vsebin.

Programi ozaveščanja potekajo tudi po ministrstvih in vladnih službah. Na Ministrstvu za javno upravo poteka ozaveščanje uporabnikov o informacijski varnosti prek izobraževalnega središča DRO, kjer so bili pripravljene e-tečaji s področja informacijske/kibernetske varnosti. Tečaji so v spletni učilnici na voljo tudi drugim organom v omrežju HKOM. V času prvega vala epidemije COVID-19 je bil pripravljen program Informacijska varnost (e-usposabljanje), ki je namenjen vsem državnim uslužbencem, ki želijo osvežiti znanje s področja informacijske varnosti.

URSIV je z letom 2021 zagnal projekt Kibertalent, ki je namenjen predvsem mladim talentom na področju kibernetske varnosti. S projektom URSIV želi popularizirati področje kibernetske varnosti

med mladimi, predvsem srednješolci in študenti, povečati zanimanje za študij na področjih, povezanih s kibernetiko in varnostjo, spodbuditi izobraževalne ustanove k oblikovanju novih izobraževalnih programov in razpisu večjega števila mest v programih na tem področju ter s tem postopno povečati bazen prihodnjih strokovnjakov na izredno deficitarnem področju tako v javnem kot zasebnem sektorju.

Decembra 2021 je bil organiziran sestanek, na katerem so predstavniki URSIV in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, poleg drugih tem, obravnavali tudi problematiko vnosa vsebin informacijske/kibernetike v šolski prostor in učno okolje izobraževalnih ustanov.

6.7.4.3 Izboljšanje ravni informacijske/kibernetike v gospodarstvu

Ključne dejavnosti/ukrepi

Zagotavljanje informacijske/kibernetike v gospodarstvu je zlasti pomembno v okolju digitalnega podjetništva in industrije, ko so praktično že vsi procesi vsaj informacijsko podprti oziroma vse bolj tudi utemeljeni. Poleg tega je treba spodbujati razvoj, raziskave in inovacije pri informacijski/kibernetiki varnosti ter vpeljavo novih tehnologij, potrebnih za dodaten preboj na tem področju. Država mora spodbujati povezovanje akademsko-raziskovalnih institucij in gospodarstva na nacionalni in tudi na mednarodni ravni. Vzporedno je treba izvajati programe ozaveščanja podjetij o tveganjih kibernetike in varni uporabi informacijsko-telekomunikacijskih tehnologij.

Nosilec:

- **Urad Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov.**³

Sodelujoči:

- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo;
- Ministrstvo za javno upravo;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Rok za izvedbo:

- stalna dejavnost.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število izobraževanj/ozaveščanj glede informacijske/kibernetike varnosti in kriminalitete;
- število vpeljanih novih tehnologij;
- število inovacij v informacijski/kibernetiki varnosti.

Opis realizacije: delno realizirano

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je v sodelovanju z Javnim skladom Republike Slovenije za podjetništvo aprila 2019 objavilo Javni poziv za Vavčer za kibernetiko in varnost. Namen in cilj javnega poziva je spodbuditi mikro, mala in srednje velika podjetja s sedežem v Republiki Sloveniji, ki se kot pravne ali fizične osebe ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo in so organizirane kot gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki ali zadruga, k zagotavljanju povečanja kibernetike varnosti, s čimer se bo povečala njihova konkurenčnost, dodana vrednost oziroma prihodki od prodaje. Predmet javnega poziva je bil sofinanciranje upravičenih stroškov za sistemski varnostni pregled in/ali vdorni (penetracijski) test. Višina razpisanih sredstev je znašala 1.000.000,00 evra, program pa se bo izvajal vse do leta 2023.

URSIV je že v procesu ustanavljanja navezal stik z Gospodarsko zbornico Slovenije, v okviru katere deluje Združenje za informatiko in telekomunikacije, ki ima vzpostavljeno Sekcijo za kibernetiko in varnost, ki je namenjena povezovanju deležnikov na področju kibernetike varnosti (zasebni in javni sektor, univerze, RRI organizacije) in pomoč pri izvedbi razvojnih projektov. V sekciji sodelujejo tudi predstavniki nekaterih državnih organov (Ministrstva za obrambo, Ministrstva za notranje zadeve, Policije, Urada Vlade Republike Slovenije za tajne podatke in Ministrstva za javno upravo). Sekcija je kot deležnik sodelovala že pri pripravi prve strategije kibernetike varnosti in tudi pri pripravi ZInfV. V letu 2018 je uspešno pridobila sofinanciranje za projekt CYBER v okviru Interreg Europe, ki se je

---

³ Pristojni nosilec strategije je od 1. 1. 2020 URSIV.

31. 1. 2020. Cilj projekta je bil povečati konkurenčnost malih in srednjih podjetij (MSP) v sektorju kibernetске varnosti na podlagi izboljšanih javnih politik s pomočjo identifikacije in izmenjave izkušeni regionalnih partnerjev, ki lahko olajšajo ustvarjanje in rast regionalnih inovacijskih ekosistemov za kibernetско varnost MSP. Na podlagi rezultatov projekta je Sekcija za kibernetско varnost pripravila predloge za novo strategijo kibernetске varnosti. Potekajo aktivnosti za pripravo krovneга strateškega akta, ki mora med drugim opredeliti programe izobraževanja, ozaveščanja in usposabljanja ter načrte raziskav in razvoja na področju kibernetске varnosti.

Oktobra 2019 je Statistični urad Republike Slovenije objavil sporočilo za javnost »Kibernetška varnost v podjetjih z vsaj 10 zaposlenimi«, v katerem je bil podan pregled, kako podjetja z vsaj 10 zaposlenimi skrbijo za kibernetско oziroma informacijsko varnost. Na podlagi rezultatov raziskave je URSIV začel načrtovati ukrepe za povišanje ravni kibernetске varnosti v malih in srednjih podjetjih. Zaradi pandemije covid-19 do izvajanja aktivnosti ni prišlo, so se pa načrti sodelovanja prenesli v leto 2022. URSIV tako v prihodnje načrtuje precej dodatnih aktivnosti, povezanih z dvigom ravni kibernetске varnosti v gospodarstvu, od priprave vzorčne varnostne dokumentacije in varnostnih ukrepov za organizacije v zasebnem in javnem sektorju, pospešitve pridobivanja novih kadrov s področja kibernetске varnosti, do vlaganj v raziskave in razvoja na tem področju. Večino teh aktivnosti se bo sofinanciralo s sredstvi iz Načrta za okrevanje in odpornost in iz večletneга finančnega okvira EU.

Pomemben dogodek krepitve informacijske/kibernetске varnosti v gospodarskih družbah je bila odločitev Republike Slovenije, da sodeluje na vaji kibernetске obrambe in strateškega odločanja »Locked Shields 2021« v organizaciji Natovega centra odličnosti kibernetске obrambe. Na vaji, izvedeni sredi aprila 2021, so poleg državnih organov sodelovale tudi gospodarske družbe, izbrane v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije.

Konec leta 2021 je Vlada Republike Slovenije imenovala URSIV za organ, ki bo deloval kot nacionalni koordinacijski center za kibernetско varnost v Mreži nacionalnih koordinacijskih centrov, ki deluje v okviru Evropskega industrijskega, tehnološkega in raziskovalnega kompetenčnega centra za kibernetско varnost na podlagi Uredbe (EU) 2021/887 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi Evropskega industrijskega, tehnološkega in raziskovalnega kompetenčnega centra za kibernetско varnost ter Mreže nacionalnih koordinacijskih centrov (UL L št. 202 z dne 8. 6. 2021, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2021/887/EU). Z imenovanjem Republika Slovenija izpolnjuje zavezo iz 6. člena Uredbe 2021/887/EU. Evropski industrijski, tehnološki in raziskovalni kompetenčni center za kibernetско varnost in Mreža nacionalnih koordinacijskih centrov se ustanovljata z namenom ohranitve in razvoja evropskih zmogljivosti na področju kibernetске varnosti ter krepitve konkurenčnosti evropske industrije. Postala bosta osrednja instrumenta za združevanje investicij v raziskave, tehnologijo in industrijski razvoj na področju kibernetске varnosti, in sicer s pomočjo sredstev iz programov Obzorje Evropa in Digitalna Evropa. Med ključnimi prihodnjimi projekti so tudi kvantni računalniki in povezava projektov med umetno inteligenco in kibernetско varnostjo. Evropski industrijski, tehnološki in raziskovalni kompetenčni center za kibernetско varnost ima sedež v Bukarešti v Romuniji.

URSIV je v letu 2021 podpiral delovanje nacionalnega odzivneга centra za kibernetско varnost SI-CERT, s čimer je zagotovljeno stabilno in sistemsko financiranje. Med pomembnimi uporabniki storitev SI-CERT so tudi mala in srednja podjetja. SI-CERT jim pomaga pri odpravi posledic varnostnih incidentov, zelo pomembna pa je tudi njegova vloga na področju ozaveščanja, saj redno izvaja program ozaveščanja najširše slovenske javnosti »Varni na internetu«, ki vsebuje tudi module, namenjene malim in srednjim podjetjem. Jeseni 2021 so ponudili brezplačni spletni tečaj o informacijski varnosti za zaposlene »Varni v pisarni«.

V sestavu URSIV deluje tudi Inšpekcija za informacijsko družbo, ki je v letu 2021 okrepila inšpekcijski nadzor izvajalcev bistvenih storitev glede izpolnjevanja določb ZInfV in na njegovi podlagi sprejetih predpisov. Gre za pomemben ukrep ureditve področja informacijske varnosti ter zagotovitev visoke ravni varnosti omrežij in informacijskih sistemov v Republiki Sloveniji, ki so bistvenega pomena za nemoteno delovanje države v vseh varnostnih razmerah ter zagotavljajo bistvene storitve za ohranitev ključnih družbenih in gospodarskih dejavnosti.

6.7.4.4 Zatiranje kibernetске kriminalitete

Ključne dejavnosti/ukrepi

Pri zatiranju kibernetске kriminalitete je treba razvijati dodatne zmogljivosti policije in pravosodnih organov. Večjo pozornost je treba nameniti razvoju digitalne forenzike ter ustrezni usposobljenosti organov odkrivanja in pregona. Zagotoviti je treba ustrezne zmogljivosti organov odkrivanja in pregona za odkrivanje, preiskovanje in pregon kibernetске kriminalitete ter redno usposabljanje o informacijskih tehnologijah in kibernetски kriminaliteti za organe odkrivanja in pregona.

Nosilec:

- **Ministrstvo za notranje zadeve – Policija.**

Sodelujoči:

- Urad Vlade Republike Slovenije za varovanje tajnih podatkov;
- Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja;
- Ministrstvo za pravosodje;
- Vrhovno državno tožilstvo.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število preventivnih programov glede informacijske/kibernetске varnosti;
- število preiskanih kaznivih dejanj kibernetске kriminalitete;
- število mednarodnih kriminalističnih preiskav kibernetске kriminalitete;
- dopolnitev ustrezne zakonodaje.

Opis realizacije: realizirano

Policija je v letu 2021 spremljala razmere in novosti na področju kibernetске kriminalitete in obveščala javnost o večjih zaznanih pojavih kaznivih dejanj. Veliko aktivnosti je bilo povezanih tudi z razmerami, povezanimi s covidom-19, kjer so se v času epidemije razmahnili nekateri modusi kaznivih dejanj kibernetске kriminalitete. Izvedla je 8 preventivnih programov na področju kibernetске varnosti.

Obravnavanih je bilo 191 kaznivih dejanj kibernetске kriminalitete.

Policija je aktivno sodelovala v 5 mednarodnih kriminalističnih preiskavah, ki jih je vodil oziroma koordiniral Europol in kjer je sodelovalo več držav članic EU.

V letu 2021 so bili določeni členi Kazenskega zakonika usklajeni z Direktivo EU o napadih na informacijske sisteme. Tako so bili spremenjeni oziroma dopolnjeni členi 221 (napad na informacijske sisteme), 237 (zloraba informacijskega sistema) in 306 (izdelovanje in pridobivanje orožja in pripomočkov, namenjenih za kaznivo dejanje).

Ogroženost Republike Slovenije zaradi radikalizacije, ekstremnega nasilja in terorizma

6.8.4.1 Vzpostavitev celovitega systemskega pristopa omejevanja grožnje terorizma

Ključne dejavnosti/ukrepi

Nadaljuje se celovita ocena ustreznosti nacionalnih protiterorističnih zmogljivosti tako na systemsko strateški kot tudi na operativni ravni, vključujoč zakonodajni, systemski, kadrovski kot tudi tehnološki vidik. Zagotovijo se pogoji za delovanje Medresorske delovne skupine za protiterorizem (v nadaljnjem besedilu: MDS PTR) ter vzpostavi ustrezen sistem, ki bo omogočal učinkovito komunikacijo, koordinacijo in sodelovanje vseh na nacionalni ravni pristojnih deležnikov. Zaradi kompleksnosti teroristične grožnje in obremenjenosti posameznih nosilcev, povezanih z mednarodnimi in domačimi obveznostmi, je kot možna prihodnja oblika delovanja predlagano prihodnje preoblikovanje MDS PTR v (analitični) protiteroristični center, ki bi na enem mestu združeval strokovnjake nosilnih organov.

Nosilec:

- **Medresorska delovna skupina za protiterorizem.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za notranje zadeve;
- Ministrstvo za pravosodje;
- Ministrstvo za zunanje zadeve;
- Ministrstvo za obrambo;
- Finančna uprava Republike Slovenije;

- Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja;
- Slovenska obveščevalno-varnostna agencija;
- Obveščevalno-varnostna služba;
- drugi zainteresirani nacionalni/mednarodni organi ter raziskovalni sektor.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število razprav, predlogov in sistemsko strateških rešitev na ravni MDS PTR;
- izdelana enotna strategija komuniciranja glede terorizma;
- sistemska umestitev protiterorističnega koordinatorskega centra.

Opis realizacije: delno realizirano

MDS PTR Sekretariatu Sveta za nacionalno varnost in Vladi Republike Slovenije podaja predloge in pobude za izboljšanje sistemskega pristopa k omejevanju grožnje terorizma. Z Akcijskim načrtom za preprečevanje terorizma in nasilnega ekstremizma 2021–2023, ki je trenutno v obravnavi pri Sekretariatu Sveta za nacionalno varnost, se predvidevajo tudi aktivnosti za izdelavo celovite ocene ustreznosti trenutne ureditve protiteroristične koordinacije in natančna opredelitev vloge, nalog in pristojnosti nosilcev sistema nacionalne varnosti na področju preprečevanja terorizma in nasilnega ekstremizma. Poleg tega je načrtovana tudi opredelitev pristojnosti in nalog nacionalnega koordinatorskega centra za preprečevanje terorizma in nasilnega ekstremizma ter zagotovitev ustreznega zakonodajnega in institucionalnega okvira za njegovo učinkovito delovanje.

6.8.4.2 Priprava prve nacionalne strategije za preprečevanje terorizma

Ključne dejavnosti/ukrepi

Na nacionalni ravni se nadaljuje razprava o ustreznih oblikah nacionalne strategije. V sodelovanju z drugimi nacionalnimi in tujimi organizacijami se identificirajo ključna področja oziroma tveganja, ki bodo zajeta v strategiji. Sledi priprava strategije in akcijskega načrta.

Nosilec:

- **Medresorska delovna skupina za protiterorizem.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za notranje zadeve;
- Ministrstvo za pravosodje;
- Ministrstvo za zunanje zadeve;
- Ministrstvo za obrambo;
- Finančna uprava Republike Slovenije;
- Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja;
- Slovenska obveščevalno-varnostna agencija;
- Obveščevalno-varnostna služba;
- Vrhovno državno tožilstvo.

Rok za izvedbo:

- 31. december 2019.

Kazalnik za merjenje uspešnosti:

- oblikovana nacionalna strategija in akcijski načrt.

Opis realizacije: realizirano

Vlada Republike Slovenije je na 53. seji, 5. 12. 2019, sprejela Nacionalno strategijo za preprečevanje terorizma in nasilnega ekstremizma, na 111. redni seji, 27. 1. 2022, je sprejela še Akcijski načrt za preprečevanje terorizma in nasilnega ekstremizma 2022–2024, za usklajevanje aktivnosti, izmenjavo informacij in izvajanje katerega sta odgovorna MDS PTR in Sekretariat Sveta za nacionalno varnost.

6.8.4.3 Okrepitev delovanja Nacionalne platforme za preprečevanje radikalizacije – RAN

Ključne dejavnosti/ukrepi

Nadaljujeta se identifikacija in postopno vključevanje vseh za preprečevanje radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem pristojnih deležnikov na nacionalni ravni. Okrepijo se komunikacija, koordinacija in sodelovanje sodelujočih deležnikov, zagotovita se ustreznost ozaveščenosti in prepoznavanje vloge

posameznih deležnikov ter nadaljujeta oblikovanje in prenos na nacionalni in mednarodni ravni prepoznanih dobrih praks za pravočasno in učinkovito preprečevanje radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem. Okrepita se sodelovanje in zastopanje interesov Slovenije v različnih mednarodnih sestavih ter zagotovita ažurno oblikovanje lastnih in implementacija tujih dobrih praks ter obveznosti.

Nosilec:

- **Ministrstvo za notranje zadeve – Policija.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za notranje zadeve;
- Ministrstvo za pravosodje;
- Ministrstvo za zunanje zadeve;
- Ministrstvo za obrambo;
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Ministrstvo za zdravje;
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport;
- Slovenska obveščevalno-varnostna agencija;
- Obveščevalno-varnostna služba,
- zainteresirane nevladne organizacije;
- Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede;
- Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število plenarnih, dvo- in večstranskih zasedanj, ki jih omogoča nacionalna platforma;
- število predlogov in sistemskih rešitev SNAV/SSNAVm;
- število udeležb v relevantnih mednarodnih sestavih.

Opis realizacije: *delno realizirano*

Plenarnih, dvo- in večstranskih zasedanj, ki jih omogoča nacionalna platforma zaradi epidemije covida-19 ni bilo. Vse sistemske in razvojno-organizacijske zadeve so se urejale dopisno. Z ustanovitvijo medresorske delovne skupine za preprečevanje radikalizacije, Nacionalna RAN platforma oziroma njene aktivnosti preidejo s sklepom Vlade/SSNAV pod okrilje medresorske delovne skupine.

Predlogi:

- vzpostavi se medresorska delovna skupina za preprečevanje radikalizacije;
- z ustanovitvijo medresorske delovne skupine za preprečevanje radikalizacije preide nacionalna RAN mreža pod njeno okrilje.

V pripravi je organizacija dela medresorske delovne skupine.

Število udeležb v relevantnih mednarodnih sestavih: (12)

- sodelovanje na 2 delovnih zasedanjih Steering Board;
- sodelovanje na 4 delovnih zasedanjih National Prevent Policy Makers (NPPM);
- sodelovanje na 4 delavnicah, ki jih je organizirala Evropska komisija.

6.8.4.4 Priprava enotne metodologije za izdelavo ocene tveganj in ranljivosti ter teroristične ogroženosti

Ključne dejavnosti/ukrepi

Izdelujejo in zagotavljajo se periodične ocene ogroženosti, pripravi se enotna metodologija za izdelavo ocene teroristične ogroženosti Republike Slovenije, vključno z oceno tveganja in ranljivosti. Poleg tega se pripravi ocena pregleda ukrepov državnih organov ob spremembi stopnje ogroženosti, pripravijo pa se tudi smernice in priporočila glede ukrepov za odzivanje glede na stopnjo ogroženosti.

Nosilec:

- Medresorska delovna skupina za protiterorizem.

Sodelujoči:

- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;

- Ministrstvo za pravosodje;
- Ministrstvo za zunanje zadeve;
- Ministrstvo za obrambo;
- Finančna uprava Republike Slovenije;
- Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja;
- Slovenska obveščevalno-varnostna agencija;
- Obveščevalno-varnostna služba.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število razprav o neki temi;
- oblikovana enotna metodologija;
- priprava smernic in priporočil glede ukrepov za odzivanje na stopnjo ogroženosti.

Opis realizacije: realizirano

MDS PTR ima že od leta 2004 izdelano metodologijo za pripravo ocene teroristične ogroženosti, ki jo je prenovila leta 2016. MDS PTR od leta 2004 izdeluje periodične ocene teroristične ogroženosti Republike Slovenije. Za potrebe pregleda ukrepov državnih organov ob spremembi stopnje ogroženosti je leta 2016 pripravila nabor nezavezujočih ukrepov za odzivanje glede na stopnjo ogroženosti. Z Akcijskim načrtom za preprečevanje terorizma in nasilnega ekstremizma 2022–2024 se predvideva nadaljnji razvoj obstoječe metodologije za zbiranje in analiziranje podatkov ter ocenjevanje teroristične ogroženosti ter po potrebi njena nadgradnja, priprava enotne metodologije za izdelavo ocene teroristične ogroženosti, vključno z oceno tveganja in ranljivosti, priprava ocene pregleda ukrepov državnih organov, priprava smernic in priporočil glede ukrepov za odzivanje (odvisno od stopnje ogroženosti). Agencija je konec leta 2021 začela izvajati aktivnosti (proučevanje in testiranje modelov) za razvoj obstoječe oziroma pripravo predloga nove metodologije za izdelavo ocene tveganj in ranljivosti ter teroristične ogroženosti.

6.8.4.5 Strategija/program – uveljavitev interesov Republike Slovenije v sklopu Protiteroristične iniciative držav zahodnega Balkana (Western Balkan Counter Terrorism Initiative – WBCTi)

Ključne dejavnosti/ukrepi

Gostitev sestankov Odbora za integrativno upravljanje notranje varnosti v regiji Zahodni Balkan (WB IISG Board) v okviru Brdo procesa ter predstavljanje načrtov in rezultatov dela IISG procesa v Svetu EU in na njegovih delovnih telesih. Sovodenje WBCTi stebra Integrativnega upravljanja notranje varnosti skupaj z Ženevskim centrom za nadzor nad oboroženimi silami (v nadaljnjem besedilu: DCAF) in Avstrijo. Sodelovanje pri pripravi večletnih načrtov aktivnosti stebra WBCTi, pri pripravi poročil, spremljanju in evalvaciji aktivnosti ter potrebni koordinaciji mednarodnih partnerjev pri izvajanju načrtovanih aktivnosti. Predsedovanje Neformalni delovni skupini WBCTi, ki deluje v okviru Delovne skupine za boj proti terorizmu pri Svetu EU in je namenjena koordinaciji skupine EU partnerjev v stebru WBCTi strukture IISG. Aktivna udeležba na sestankih IISG Podporne skupine s partnerji WBCTi, ki bo vključevala predvidoma 4 sestanke letno z vsemi partnerji WBCTi, redne koordinativne sestanke vodilnih partnerjev v stebru WBCTi in sestanke horizontalne koordinacije z vodilnimi partnerji drugih dveh stebrov IISG. Vodenje in organizacija sestankov CTI ter sodelovanje pri izvajanju operativnih aktivnosti CTI, kjer bo udeležena slovenska policija. Promocija WBCTi in vloge Slovenije oziroma slovenske policije na relevantnih mednarodnih dogodkih.

Nosilec:

- **Ministrstvo za notranje zadeve.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za zunanje zadeve;
- Ministrstvo za pravosodje;
- Vrhovno državno tožilstvo;
- Specializirano državno tožilstvo;
- Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število sestankov procesa Brdo v sestavi Usmerjevalnega odbora na visoki ravni za integrativno upravljanje notranje varnosti IISG HL SC;
- število mednarodnih dogodkov, na katerih je slovenska policija predstavljala WBCTi;
- število razprav, predlogov in sistemsko strateških odločitev, oblikovanih na sestankih CTi;
- število razprav, predlogov in sistemsko strateških rešitev, oblikovanih na sestankih WBCTi;
- izvajanje aktivnosti v projektu First Line, ki predstavlja preventivno komponento stebra WBCTi, ter nadaljevanje teh aktivnosti v okviru procesa izgradnje mehanizmov Prevent-Refer-Address (P-R-A) v državah regije zahodni Balkan.

Opis realizacije: delno realizirano

Zaradi pandemije covid-19 je bilo operativno sodelovanje CTi razmeroma omejeno.

Poročanje glede na kazalnike za merjenje uspešnosti:

- število mednarodnih dogodkov, na katerih je slovenska policija predstavljala WBCTi – 2,
- število razprav, predlogov in sistemsko strateških odločitev, oblikovanih na sestankih CTi – 0,
- število razprav, predlogov in sistemsko strateških rešitev, oblikovanih na sestankih WBCTi – 1,
- izvajanje aktivnosti v projektu First Line, ki predstavlja preventivno komponento stebra WBCTi, ter nadaljevanje teh aktivnosti v okviru procesa izgradnje mehanizmov Prevent-Refer-Address (P-R-A) v državah regije zahodni Balkan.

Realizacija in obseg večine kazalnikov je odvisna od usmerjevalnega odbora. V sklopu omejenih aktivnosti je policija predlagala in uspela s predlogom, da prevzame vodenje WBCTi.

6.8.4.6 Vodenje regionalne mreže nacionalnih protiterorističnih enot držav zahodnega Balkana (Counter Terrorism Initiative – (CTi))

Ključne dejavnosti/ukrepi

Okrepi in poveča se operativno sodelovanje protiterorističnih enot držav zahodnega Balkana, Avstrije, Češke, Hrvaške, Europol in Interpol. Pripravi se načrt aktivnosti CTi 2018–2020 in njegovo uresničevanje. Izvede se uveljavljanje interesov CTi v sodelovanju z drugimi mednarodnimi in regionalnimi skupinami. Zagotavljajo se operativne aktivnosti za pravočasno odkrivanje novih s terorizmom povezanih tveganj.

Nosilec:

- **Ministrstvo za notranje zadeve – Policija.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za pravosodje;
- Vrhovno državno tožilstvo;
- Specializirano državno tožilstvo;
- Finančna uprava Republike Slovenije;
- Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja;
- Ministrstvo za zunanje zadeve;
- Slovenska obveščevalno-varnostna agencija.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število operativnih srečanj;
- priprava načrta aktivnosti CTi za obdobje 2018–2020;
- uresničene aktivnosti, opredeljene v načrtu aktivnosti CTi za obdobje 2018–2020;
- identificirane nove potrebe na operativni ravni ter število predlogov, posredovanih v sklopu uresničevanja aktivnosti WBCTi.

Opis realizacije: delno realizirano

- Operativnih srečanj zaradi epidemije covid-19 ni bilo.
- V pripravi je načrt za prihodnje triletno obdobje.
- Aktivnosti opredeljene v načrtu aktivnosti CTi ostajajo relevantne.

- Zaradi omejitev, ki so veljale z namenom obvladovanja epidemije covid-19 je bilo sodelovanje na operativni ravni razmeroma omejeno. Novi predlogi operativne narave niso bili identificirani.

6.8.4.7 Učinkovito črpanje EU sredstev iz Sklada za notranjo varnost – Policijsko sodelovanje, tveganje in krize (ISF-P) v obdobju 2018–2020

Ključne dejavnosti/ukrepi

Načrtovanje, upravljanje in izvajanje operativnih in sistemskih projektov za učinkovitejše omejevanje in preprečevanje radikalizacije, ki vodita v nasilni ekstremizem na nacionalni in mednarodni ravni. Podpora mednarodnemu policijskemu sodelovanju v boju zoper terorizem, priprava posvetov, delavnic in strokovnih srečanj z udeležbo EU in tretjih držav na temo preprečevanja radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem. Priprava in izvedba ukrepov za učinkovito preprečevanje radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem na nacionalni ravni.

Nosilec:

- **Ministrstvo za notranje zadeve – Policija.**

Sodelujoči:

- Vrhovno državno tožilstvo;
- Specializirano državno tožilstvo;
- Finančna uprava Republike Slovenije;
- Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število delavnic, posvetov, delovnih in operativnih srečanj;
- višina in vrsta EU sredstev iz sklada za notranjo varnost;
- število in vrsta ukrepov.

Opis realizacije: delno realizirano

Delavnic, posvetov, delovnih in operativnih srečanj zaradi epidemije covid-19 ni bilo.

Izvedeno je bilo le tridnevno usposabljanje 24 policijskih pogajalcev na temo »Krepitev boja proti terorizmu«.

Porabljenih je bilo 995,00 evra evropskih sredstev iz Sklada za notranjo varnost (ISF-P).

Sprejeti niso bili nobeni ukrepi, ker zaradi epidemije covida-19 ni bilo srečanj z drugimi deležniki, ki bi lahko ukrepe poleg policije tudi predlagali.

6.8.4.8 Znanstvenoraziskovalno proučevanje radikalizacije, terorizma ter hudih in organiziranih oblik kriminalitete

Ključne dejavnosti/ukrepi

Vključitev univerz in drugih raziskovalnih institucij v znanstvenoraziskovalno spoznavanje pojavnih oblik, vzrokov, dejavnikov, možnih odzivov in dobrih praks pri radikalizaciji, ki vodi v nasilni ekstremizem, terorizem ter hude in organizirane oblike kriminalitete.

Zagotovitev podlage za skupno kandidiranje ene ali več slovenskih raziskovalnih institucij z drugimi državami pri evropskih projektih s tega področja. Spoznavanje pojavnih oblik, vzrokov, dejavnikov, možnih odzivov in dobrih praks. Skupno kandidiranje za evropske projekte.

Nosilec:

- **Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede.**

Sodelujoči:

- univerze in raziskovalne institucije;
- Ministrstvo za notranje zadeve;
- Ministrstvo za pravosodje;
- Ministrstvo za zunanje zadeve;
- Ministrstvo za obrambo;
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Ministrstvo za zdravje;
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport;
- Slovenska obveščevalno-varnostna agencija;

- Obveščevalno-varnostna služba;
- zainteresirane nevladne organizacije.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalnik za merjenje uspešnosti:

- število uspešno izvedenih projektov.

Opis realizacije: delno realizirano

V letu 2021 je bila kot rezultat raziskovalnega sodelovanja Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani in Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru na področju spoznavanja pojavnih oblik, vzrokov, dejavnikov, možnih odzivov in dobrih praks pri radikalizaciji, ki vodi v nasilni ekstremizem objavljena znanstvena monografija:

PREZELJ, Iztok, LOBNIKAR, Branko, SOTLAR, Andrej, VUGA BERŠNAK, Janja, KOLAK, Anja, PRISLAN, Kaja, MODIC, Maja, KOCJANČIČ, Klemen, FERLIN, Anica. *Radikalizacija v smeri nasilja : temeljni koncepti, izbrani tuji pristopi in primer Slovenije = Radicalization towards violence : key concepts, selected foreign approaches and the case of Slovenia*. 1. izd. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, Založba FDV, 2021. 287 str., ilustr. Knjižna zbirka Varnostne študije. ISBN 978-961-235-937-9. [COBISS.SI-ID 39968003].

Monografija predstavlja dobro osnovo za vse nadaljnja raziskovanja na področju radikalizacije, ekstremizma, terorizma in organiziranega kriminala na nacionalni in tudi mednarodni ravni. V letu 2021 Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru ni kandidirala na skupnem evropskem projektu s tega področja, se je pa odzvala na povabilo Intelligence College of Europe, da skupaj s Fakulteto za družbene vede Univerze v Ljubljani in Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo na osnovi izsledkov raziskovanja pripravi seminar za pripadnike evropskih obveščevalnih in varnostnih služb na temo radikalizacije, odzivanja družbe nanjo in vloge varnostnega sektorja. Seminar je bil pripravljen v letu 2021.

Ogroženost Republike Slovenije zaradi hudih in organiziranih oblik kriminalitete

6.9.4.1 Izvajanje ukrepov/projektov Evropske večdisciplinarne platforme proti grožnjam kriminala (EMPACT) znotraj političnega cikla EU za boj proti hudim oblikam organiziranega mednarodnega kriminala v obdobju 2018–2021

Ključne dejavnosti/ukrepi

Skupno operativno ukrepanje ter policijsko sodelovanje z državami članicami EU, Europolom in tretjimi državami pri izmenjavi informacij in kriminalistično obveščevalnih informacij. Načrtovanje in izvajanje skupnih policijskih aktivnosti za odkrivanje in preprečevanje delovanja organiziranih kriminalnih združb, ki se ukvarjajo s prepovedanimi drogami, strelnim orožjem, nezakonitimi migracijami, trgovino z ljudmi, premoženjskimi kaznivimi dejanji, goljufijami z udeležbo neplačujočih gospodarskih subjektov, davčnimi utajami pri trošarinah, ponaredek, pranjem denarja in kibernetško kriminaliteto.

Nosilec:

- **Ministrstvo za notranje zadeve – Policija.**

Sodelujoči:

- Vrhovno državno tožilstvo;
- Finančna uprava Republike Slovenije;
- Ministrstvo za pravosodje.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število EMPACT-projektov, v katerih sodeluje Republika Slovenija;
- število skupnih mednarodnih policijskih preiskav;
- število skupnih aktivnosti Policije in Finančne uprave Republike Slovenije.

Opis realizacije: realizirano

Policija je v okviru političnega cikla EU za boj proti hudim oblikam organiziranega mednarodnega kriminala sodelovala z državami članicami EU in Europolom pri izmenjavi informacij ter načrtovanju skupnih dejavnosti v 10 projektih EMPACT. Dejavno je sodelovala v 25 mednarodnih policijskih preiskavah. Izvedene so bile 4 skupne aktivnosti Policije in Finančne uprave RS v okviru projekta EMPACT za odkrivanje in preiskovanje goljufij z udeležbo neplačujočih gospodarskih subjektov.

6.9.4.2 Učinkovito črpanje evropskih sredstev iz Sklada za notranjo varnost (ISF-P) v obdobju 2018–2022

Ključne dejavnosti/ukrepi

Načrtovanje, upravljanje in izvajanje operativnih projektov (izvajanje prikritih preiskovalnih ukrepov, podpora mednarodnemu policijskemu sodelovanju v boju proti kriminalu in terorizmu), projektov za zagotovitev informacijsko-telekomunikacijske in druge materialno-tehnične podpore enotam kriminalistične policije ter usposabljanja in izpopolnjevanja, ki se financirajo iz Sklada za notranjo varnost (ISF-P), osredotočenega na policijsko sodelovanje, preprečevanje kriminala in boj proti hudim in organiziranim oblikam čezmejnega kriminala.

Nosilec:

- **Ministrstvo za notranje zadeve – Policija.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za notranje zadeve;
- Vrhovno državno tožilstvo.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalnika za merjenje uspešnosti:

- delež izvedenih projektov znotraj nacionalnega cilja »Preprečevanje kriminala in boj proti njemu (ISF-P.SO5)« glede na število načrtovanih v veljavnem Akcijskem načrtu za črpanje sredstev Sklada za azil, migracije in vključevanje ter Sklada za notranjo varnost;
- delež porabljenih EU sredstev za izvedbo projektov znotraj nacionalnega cilja »Preprečevanje kriminala in boj proti njemu (ISF-P.SO5)« glede na načrtovana sredstva v veljavnem Akcijskem načrtu za črpanje sredstev Sklada za azil, migracije in vključevanje ter Sklada za notranjo varnost.

Opis realizacije: realizirano

- 85-odstotni delež izvedenih projektov;
- 94-odstotni delež porabljenih EU sredstev.

6.9.4.3 Reorganizacija kriminalistične policije

Ključne dejavnosti/ukrepi

Organizacijsko strukturo in delovne procese kriminalistične policije na državni in regionalni ravni je treba spremeniti na podlagi organizacijske, normativne in kadrovske reforme, ki bo omogočila učinkovito in uspešno preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje hudih in organiziranih oblik kriminalitete.

Nosilec:

- **Ministrstvo za notranje zadeve – Policija.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za javno upravo;
- Ministrstvo za pravosodje;
- Vrhovno državno tožilstvo.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- priprava projekta konceptualnih sprememb organizacije in dela kriminalistične policije na državni in regionalni ravni;
- izvedena reorganizacija kriminalistične policije.

Opis realizacije: delno realizirano

Pripravljenih je bilo več konceptov reorganizacije kriminalistične policije, vendar odločitev še ni bila sprejeta.

6.9.4.4 Izboljšanje strokovne usposobljenosti preiskovalcev v enotah za odkrivanje in preiskovanje gospodarske kriminalitete ter zmanjšanje fluktuacije človeških virov v teh enotah Ključne dejavnosti/ukrepi

Izvedba osnovnih in specialističnih usposabljanj (skupne oblike) za izboljšanje strokovne usposobljenosti preiskovalcev na državni, regionalni in lokalni ravni. Zagotoviti je treba udeležbo preiskovalcev na usposabljanjih (individualne oblike) forenzičnega računovodstva, notranje revizije in ocenjevanja vrednosti podjetij. Vzdrževanje ustreznega števila zaposlenih z aktivnim zaposlovanjem.

Nosilec:

- **Ministrstvo za notranje zadeve – Policija.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za notranje zadeve;
- Ministrstvo za pravosodje;
- Finančna uprava Republike Slovenije;
- Vrhovno državno tožilstvo;
- Univerza v Ljubljani;
- Univerza v Mariboru.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število izvedenih usposabljanj in izpopolnjevanj;
- število usposobljenih preiskovalcev;
- število novozaposlenih v enotah za odkrivanje in preiskovanje gospodarske kriminalitete.

Opis realizacije: realizirano

Kljub oteženim razmeram za organiziranje skupinskih usposabljanj zaradi ukrepov za omejevanje epidemije covid-19 je bila v letu 2021 omogočena udeležba preiskovalcem na več usposabljanjih, kot je bilo načrtovano v načrtu dela Policije za leto 2021. V okviru osmih usposabljanj je 220 udeležencev pridobilo znanja s področij korupcijskih tveganj pri javnem naročanju in podkupovanju tujih javnih uslužbencev, davčne kriminalitete, poslovnih goljufij in javnih naročil ter spletnih goljufij. Na izvedenih usposabljanjih je bilo usposobljenih 220 udeležencev.

V enotah za odkrivanje in preiskovanje gospodarske kriminalitete se je v letu 2021 zaposlilo 24 javnih uslužbencev. Trend fluktuacije zaposlovanja v teh enotah je bil v letu 2021 negativen, saj je enote zapustilo 31 javnih uslužbencev.

6.9.4.5 Učinkovito izvajanje akcijskega načrta EU za boj proti nezakoniti trgovini z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami

Ključne dejavnosti/ukrepi

Posebna oblika organiziranega okoljskega kriminala je povezana s prostoživečimi vrstami. Nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami je posebno privlačna, saj je zelo donosna. V večini držav je v primerjavi z drugimi oblikami kriminala precej nizko na prednostni lestvici kaznivih dejanj, zato je možnost, da bodo storilci odkriti in kaznovani, majhna. V Sloveniji od leta 2002 deluje Medresorska delovna skupina za preprečevanje nezakonite trgovine z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, ki vključuje predstavnike policije, carine, inšpekcije in upravne organe Ministrstva za okolje in prostor. V skladu z akcijskim načrtom EU bo poudarek na krepitvi zmogljivosti v državah članicah EU in tretjih državah za skupni boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami, predvsem na (1) boljši uporabi obstoječih virov, izboljšanju sodelovanja med vsemi akterji, učinkovitejši rabi obstoječih orodij in politik ter dobrem medsektorskem povezovanju in usklajevanju, obveščanju in pretoku podatkov (izboljšati je treba poznavanje primerov nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami in usposabljanje nadzornih organov); (2) vključitvi širšega pomena ohranjanja biotske raznovrstnosti, vlogi Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES) ter povezovanju z drugimi biodiverzitetnimi konvencijami; (3) vključevanju držav članic pri izvajanju aktivnosti na nacionalni ravni, skladno z njihovimi kapacitetami,

vendar z doseganjem ciljev do leta 2020; (4) vključevanju pomena ohranjanja prostoživečih vrst in problematike nezakonite trgovine z njimi v ozaveščanje in seznanjanje tako strokovne kot širše javnosti; izboljšanju ozaveščenosti strokovnjakov za organizirani kriminal, kibernetiko kriminaliteto in pranje denarja; (5) zagotavljanju, da zakonodaja o organiziranem kriminalu zajema tudi nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami, in omogočanju primerne kaznovanja kršiteljev.

Nosilec:

- **Ministrstvo za okolje in prostor.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Finančna uprava Republike Slovenije;
- Ministrstvo za pravosodje;
- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor;
- Agencija Republike Slovenije za okolje;
- Vrhovno državno tožilstvo.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število izvedenih usposabljanj in izpopolnjevanj/število usposobljenih;
- število mednarodnih akcij;
- število primerov v sodni obravnavi.

Opis realizacije: realizirano

Medresorska delovna skupina za preprečevanje nezakonite trgovine z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (MDS), ki deluje na nacionalni ravni za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi (EU trgovinska uredba), koordinira tudi izvajanje EU akcijskega načrta za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami (EUAP). Na Ministrstvu za okolje in prostor ter Agenciji Republike Slovenije za okolje je v letu 2021 prišlo do reorganizacije, ki vpliva tudi na spremembo izvajanja konvencije CITES ter tudi EU trgovinske uredbe in EUAP. Urad za varstvo okolja in narave, Sektor ohranjanja narave, v okviru katerega so se na Agenciji Republike Slovenije za okolje izvajale tudi upravne naloge vezane na CITES in EU trgovinsko uredbo, je bil ukinjen, naloge pa so se prenesle na Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje. V medresorski delovni skupini sta tako poleg Ministrstva za okolje in prostor, vključno z Inšpektoratom Republike Slovenije za okolje in prostor, vključena še Finančna uprava Republike Slovenije (Generalni finančni urad, Uprava za carine) in Policija (Generalna policijska uprava, Uprava kriminalistične policije). Medresorska delovna skupina se v normalnih razmerah redno srečuje dvakrat letno, si določi prioritete dela, posamezne službe pa poročajo o izvedenih aktivnostih. V okviru izvajanja EUAP in Resolucije je Ministrstvo za okolje in prostor k sodelovanju vključilo še Ministrstvo za pravosodje in Vrhovno državno tožilstvo.

Ministrstvo za okolje in prostor je v prvi polovici leta 2021 v sodelovanju z Agencijo Republike Slovenije za okolje, Policijo, Finančno upravo Republike Slovenije in Inšpektoratom Republike Slovenije za okolje in prostor pripravil redno letno poročilo o nezakoniti trgovini z ogroženimi vrstami, redno letno poročilo o izvajanju določb uredbe ter triletno poročilo o izvajanju konvencije CITES ter vsa tri poročila posredoval Evropski komisiji in na Sekretariat konvencije CITES. Zaradi epidemije COVID-19 je Ministrstvo za okolje in prostor decembra 2021 organiziralo spletni sestanek medresorske delovne skupine, medtem ko je sestanek junija odpadel. Delo je bilo čez vse leto prilagojeno razmeram epidemije. Načrtovano usposabljanje nadzornih služb je bilo ponovno preloženo, tokrat na leto 2022.

Ministrstvo za okolje in prostor pa je 20. 10. 2021 izvedlo predavanje za študente Biotehniške fakultete, Univerze v Ljubljani, z naslovom Predpisi s področja varstva ogroženih živalskih vrst.

Inšpekcija za okolje in naravo je v letu 2020 in v nadaljevanju leta 2021 izvedla Akcijo nadzora nezakonitega lova in nezakonitega zadrževanja prostoživečih ptic v ujetništvu. Akcija je bila zasnovana na pobudo Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije ter je bila prvotno načrtovana v času spomladanske in jesenske selitve 2020, nato pa zaradi ukrepov, povezanih z epidemijo covid-19, prestavljena na čas jesenske selitve v letu 2020 in spomladanske selitve v

letu 2021. Do zaključka akcije je bilo obravnavanih 60 prijav. Pri obravnavi je bil v 47 primerih uveden inšpekcijski postopek, v 10 primerih le prekrškovni postopek (npr. da je osebek že poginil), v 7 primerih sta bila uvedena oba postopka, vsi postopki pa do zaključka akcije še niso bili končani. V 22 primerih kršitev ni bilo, v 4 primerih ni bilo mogoče ugotoviti zavezanca, v 4 primerih postopek še ni bil zaključen, v 30 primerih pa so bile ugotovljene nepravilnosti oziroma kršitve. Pomembnejše ugotovitve akcije so, da se morajo organi pregona osredotočiti zlasti na kršitelje, ki se ukvarjajo z nezakonito trgovino ter izvajajo kršitve lova, zadrževanja in gojitve v večjem obsegu. Prednostno je smiselno obravnavati tudi posamične primere nezakonitih ravnanj, kadar gre za redke in ogrožene vrste.

Inšpekcija za okolje in naravo in Policija sta 26. 5. 2021 sodelovala na sestanku s predstavniki Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, kjer se je na splošno predstavila Inšpekcija za okolje in naravo, predstavljeni so bili inšpekcijski in prekrškovni postopki, zakonska ureditev in akcija nezakonitega lova ter tudi praktični primeri določenih ugotovitev.

Finančna uprava Republike Slovenije v letu 2021 ni sodelovala na usposabljanjih s področja nezakonite trgovine z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami.

V okviru rednega dela so oddelki za mejno kontrolo in carinjenje ter mobilni oddelki Finančne uprave Republike Slovenije izvajali nadzor nad trgovino z zavarovanimi vrstami. V dveh primerih sta bila zasežena skupaj dva osebka CITES.

Med 1. in 31. 10. 2021 je potekala mednarodna operacija Thunder 2021 – skupna operacija pod vodstvom Interpola in Svetovne carinske organizacije (WCO), v kateri sta sodelovala Policija in Finančna uprava Republike Slovenije. Mobilna enota Finančne uprave Republike Slovenije je v okviru operacije odkrila 18 mrtvih osebkov zavarovanih ptic (primer nedovoljenega prevoza ptic iz Hrvaške prek Slovenije v Italijo (državljan Italije)). K sodelovanju v operaciji je bilo vabljen tudi Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije.

Policija je v letu 2021 obravnavala 21 sumov storitve kaznivih dejanj nezakonitega ravnanja z zaščitenimi živalmi in rastlinami. V letu 2021 se je največ primerov nanašalo na posamezne prijave Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, ki so se nanašale na lovljenje, poškodovanje in zadrževanje ptic v ujetništvu.

Konec leta 2021 je Policija obravnavala tudi 2 primera nastavljenih pasti v podzemni jami (lovljenje redkih vrst hroščev).

Izvedena so bila posamezna izobraževanja in usposabljanja, in sicer so predstavniki Policije v marcu 2021 v okviru projekta Za Kras sodelovali na spletnem izobraževanju Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave območne enote Nova Gorica o varstvu jamskih živalih in preprečevanju krivolova, v juniju 2021 pa je bila kot nadaljevanje spletnega izobraževanja izvedena še terenska delavnica v Tavčarjevi jami na območju Plešivice. V maju 2021 je Policija sodelovala tudi na spletnem posvetu Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije Izboljšanje učinkovitosti sodelovanja med vladnimi in nevladnimi organizacijami s področja boja proti nezakonitemu kriminalu nad pticami.

Tudi leto 2021 je minilo v spremenjenih okoliščinah zaradi ukrepov za omejevanje epidemije covida-19, zato so bila posamezna izobraževanja in posveti izvedeni prek spleta, nekaj usposabljanj in delavnic pa je bilo preklicanih ali prestavljenih v leto 2022.

6.9.4.6 Učinkovito izvajanje akcijskega načrta EU za boj proti nezakoniti trgovini z odpadki

Ključne dejavnosti/ukrepi

Krepitev zmogljivosti za skupni boj proti nezakoniti trgovini z odpadki, še zlasti odpadni električni in elektronski opremi, ter drugimi odpadki, ki vsebujejo okolju škodljive snovi, in tudi odpadki iz plastike, kjer je prišlo do prepovedi izvoza plastičnih odpadkov na Kitajsko. Kitajska je tudi za naslednja leta napovedala še dodatne prepovedi uvoza odpadkov, ki se bodo nanašale na mešanice kovinskih odpadkov, jekla, odpadkov, ki vsebujejo titan in lesnih odpadkov. Po vzoru Kitajske se vse več držav jugovzhodne Azije odloča za omejitev oziroma prepoved uvoza »zelenih« odpadkov, predvsem odpadne plastike. Izboljšati je treba poznavanje vzrokov in primerov nezakonite trgovine. V ta namen je na državni ravni treba določiti sodelujoče organe in organizacije ter pripraviti ustrezno strategijo za to področje.

Nosilec:

- **Ministrstvo za okolje in prostor.**

Sodelujoči:

- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Ministrstvo za pravosodje;
- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor;
- Agencija Republike Slovenije za okolje;
- Vrhovno državno tožilstvo;
- univerze in raziskovalne institucije.

Rok za izvedbo:

- stalna naloga.

Kazalniki za merjenje uspešnosti:

- število izvedenih usposabljanj in izpopolnjevanj/število usposobljenih;
- število mednarodnih akcij;
- število primerov v sodni obravnavi.

Opis realizacije: realizirano

Število izvedenih usposabljanj in izpopolnjevanj/število usposobljenih

Izvedeno je bilo spletno izobraževanje v okviru projekta Waste Force,⁴ v katerem je bil Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor projektni partner in tudi organizator izobraževanja. Usposabljanje je potekalo med 30. 3. in 1. 4. 2021 na platformi ZOOM. 16. 3. 2021 je potekal skupni spletni seminar kot uvod v spletno izobraževanje o inšpekcijskih pregledih odpadkov v pristaniščih. Spletni seminar se je osredotočil na praktične vidike, povezane z vračanjem nezakonitih pošiljk odpadkov, na podlagi primera vračanja kontejnerjev odpadne plastike, ki so ga preiskovali slovenski organi. Ciljna publika usposabljanja so bili okoljski inšpektorji, cariniki in policisti. Skupno se je usposabljanja udeležilo 52 udeležencev iz 17 evropskih držav. Iz Slovenije se je izobraževanja udeležilo 26 predstavnikov, zaposlenih na Inšpektoratu Republike Slovenije za okolje in prostor, Finančni upravi Republike Slovenije in Policiji. Program je vključeval kombinacijo predstavitev, študij primerov in dela v skupinah ter je bil razdeljen na tri dele:

- v uvodnem delu so bili udeležencem predstavljeni projekt in cilji, aktivnosti na področju (ne)zakonitega ravnanja z odpadki, delo slovenskih nadzornih organov in različna delovna orodja (npr. aplikacija WatchIT);
- drugi del izobraževanja je bil namenjen predstavitvi dela carinskih organov v pristanišču na področju nadzora pošiljk odpadkov;
- zadnji del je bil namenjen predstavitvi različnih smernic in priročnikov, delu udeležencev v delovnih skupinah na posameznih praktičnih primerih, ob koncu pa še evalvaciji in zaključku dogodka.

Število mednarodnih akcij

V letu 2021 je bilo v sklopu projektov DEMETER VII in SWEAP izvedenih 69 skupnih akcij nadzora na 71 lokacijah na avtocestnih počivališčih, mejnih prehodih, železniški ranžirni postaji Ljubljana Zalog ter v pristanišču Koper. Akcije so potekale skladno z dogovori z drugimi predstavniki nadzornih organov (Policijo in Finančno upravo Republike Slovenije).

Akcije na avtocestnih počivališčih so potekale z izločanjem tovornih vozil iz prometa oziroma s preusmeritvijo prometa tovornih vozil prek počivališč. Za izvajanje nadzorov so se uporabljale tudi kontrolne točke, zgrajene na nekdanjih cestninskih postajah. Na mejnih prehodih s Hrvaško in v pristanišču Koper so bili pregledi izvedeni na podlagi podatkov iz carinskih dokumentov, v železniškem prometu pa na podlagi podatkov Finančne uprave Republike Slovenije.

Pregledanih je bilo prek 2.800 tovornih vozil, kontejnerjev in vagonov, v 840 primerih je šlo za prevoz odpadkov prek meja, odkritih je bilo 14 nezakonitih pošiljk odpadkov (v večini odpadna plastika), v drugih primerih je šlo za manjše administrativne napake izpolnjevanja spremljajoče dokumentacije oziroma neoznačevanje tovornih vozil za prevoz odpadkov prek meja (tabla »A«).

---

⁴ <https://www.wasteorceproject.eu/>.

Inšpektorji za okolje so opravili tudi večje število inšpekcijskih pregledov v podjetjih, tako na podlagi letnega načrta dela kot tudi prejetih prijav oziroma informacij o nezakonitih pošiljkah odpadkov.

Podobno kot pretekla leta je mogoče ugotoviti pozitivni učinek rednih pregledov in koordiniranih akcij, saj je manj kršitev predpisov na področju industrijskih in obrtnih dejavnosti oziroma so te kršitve lažje. Sodelovanje z drugimi inšpekcijskimi organi je potekalo predvsem v okviru akcij nadzora, ki jih pripravljajo regijske koordinacije in inšpekcijski svet, ter po potrebi pri izvajanju rednih nadzorov. Ugotavlja se, da se stanje na tem področju izboljšuje z večjim številom izvedenih nadzorov.

Število primerov v sodni obravnavi

Skupno je bilo odkritih več kot 80 nezakonitih pošiljk, v vseh primerih so bili uvedeni prekrškovni postopki oziroma je policija vložila kazenske ovadbe na tožilstvo.

Boj proti ekološki kriminaliteti je ena glavnih nalog nadzornih organov, predvsem je zelo pomembno medsebojno sodelovanje, na primer izmenjava informacij in znanj na skupnih izobraževanjih, sodelovanje v skupnih nadzorih itd. Sodelovanje poteka na neformalni ravni oziroma je lahko formalizirano s podpisanimi sporazumi o sodelovanju. Dejstvo je, da mora sodelovanje temeljiti predvsem na sistemski ravni in ne na delu nekaterih posameznikov. Prav tako je treba vzpostaviti kontakt s tožilstvom (izvedba skupnih sestankov, izobraževanj) ter ga seznaniti s problematiko okoljske kriminalitete.

Opravljen je bila tudi analiza uvoza/izvoza odpadkov iz/v tretje države za leto 2021 na podlagi podatkov iz carinskih deklaracij, iz katerih je mogoče ugotoviti trende pošiljanja odpadkov. Zaključki analize za leto 2021 so naslednji:

- v letu 2021 je bila glavna namembna država za izvoz odpadne plastike Turčija (izvoz se je povečal za skoraj 40 odstotkov), azijskih držav praktično ni več na »zemljevidu« za izvoz odpadne plastike. V BIH se je izvažalo iz odpadkov pripravljeno gorivo (RDF).
- po Brexitu se kot tretja država pojavlja Velika Britanija, iz katere se je v Slovenijo uvozilo največ odpadne plastike, papirja in odpadnih nekovin;
- izvoz vseh vrst odpadkov se je na Kitajsko skoraj popolnoma ustavil.
- količina izvoženih odpadkov se je v primerjavi z letom 2020 zmanjšala za več kot četrtno (v letu 2021 izvoženih nekaj manj kot 150.000 ton odpadkov). Število namembnih držav za izvoz odpadne plastike se je s 16 držav v letu 2021 zmanjšal na »samo« 7, prav tako so se izvožene količine odpadne plastike v primerjavi z letom 2020 zmanjšale za 43 odstotkov, kar je posledica spremenjenih pravil za pošiljanje odpadne plastike po 1. januarju 2021. Povečala se je količina izvoženih odpadnih kovin, in sicer za 30 odstotkov;
- povečanje števila uvoznih deklaracij v primerjavi z letom 2020 za 19 odstotkov, medtem ko se je število izvoznih deklaracij v primerjavi z letom 2020 zmanjšalo za 30 odstotkov;
- v Slovenijo se uvažajo največ odpadne kovine in nekovine, odpadni papir in odpadna plastika, povečal se je tudi uvoz odpadnih svinčevih akumulatorjev ter odpadnih ribiških mrež in sintetičnih vlaken.

6.9.4.7 Vzpostavitev učinkovitih mehanizmov začasnega zavarovanja in odvzema premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem ali zaradi njega, in premoženja nezakonitega izvora ter njegove hrambe in upravljanja

Ključne dejavnosti/ukrepi

Ustanovi se medresorska delovna skupina pod vodstvom Ministrstva za pravosodje, ki pripravi predlog zakonodajnih sprememb, na podlagi katerih se ustanovi multidisciplinarni urad oziroma drug funkcionalno samostojen organ za izvajanje opisanih nalog, s katerim se omogoča učinkovit odvzem premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem ali zaradi njega, in premoženja nezakonitega izvora (ARO) ter učinkovita hramba in upravljanje z zavarovanim in odvzetim premoženjem (AMO). Ta delovna skupina tudi analizira možnosti za izboljšanje zakonodaje na področju odvzema premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem ali zaradi njega, in premoženja nezakonitega izvora.

Nosilec:

- **Ministrstvo za pravosodje.**

Sodelujoči:

- Vrhovno državo tožilstvo;
- Vrhovno sodišče Republike Slovenije;
- Ministrstvo za notranje zadeve – Policija;
- Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja;
- Komisija za preprečevanje korupcije;
- Finančna uprava Republike Slovenije;
- Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije;
- Slovenski državni holding;
- Agencija za upravljanje kapitalskih naložb,
- Javni nepremičninski sklad Republike Slovenije.

Rok za izvedbo:

- pravne podlage za ustanovitev ARO in AMO do 31. januarja 2021;
- predlog drugih sprememb do 31. januarja 2022.

Kazalnika za merjenje uspešnosti:

- izdelana analiza izboljšanja zakonodaje;
- izdelan predlog zakonodajnih sprememb.

Opis realizacije: nerealizirano

Ministrstvo za pravosodje je 11. 5. 2021 posredovalo v strokovno in medresorsko usklajevanje predlog vladnega gradiva s predlogom sklepa, da se ministrstvu naloži, da ustanovi medresorsko delovno skupino in do 1. 11. 2021 pripravi predlog potrebnih sprememb predpisov za ustanovitev enega ali dveh oddelkov pri Vrhovnem državnem tožilstvu, ki naj bi imel pristojnosti ARO in AMO. V dosedanjih prizadevanjih za ureditev tega vprašanja se je že večkrat izkazalo, da je ključni problem institucionalna umestitev organov s pristojnostmi ARO in AMO. Zato je po oceni Ministrstva za pravosodje pred pristopom k pripravi konkretnih sprememb predpisov treba rešiti to vprašanje.

Glede na prejete (odklonilne) odzive je Ministrstvo za pravosodje pripravilo nov predlog vladnega gradiva, na podlagi katerega je Vlada Republike Slovenije 24. 2. 2022 sprejela sklep, s katerim je Ministrstvu za pravosodje naložila, naj v sodelovanju z drugimi pristojnimi organi in organizacijami pripravi konkretne podlage za ustanovitev funkcionalno samostojnega organa ali dveh funkcionalno samostojnih organov s pristojnostmi na področju odkrivanja, začasnega zavarovanja in odvzema nezakonito pridobljenega premoženja ter na področju hrambe in upravljanja začasno zavarovanega in odvzetega nezakonito pridobljenega premoženja po Kazenskem zakoniku, Zakonu o kazenskem postopku in Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora. Tak sklep je tudi v skladu z zahtevami Resolucije.

Ministrstvo za pravosodje na tej podlagi pripravlja podrobnejšo analizo potrebnih sprememb zakonodaje, kar bo podlaga za delo medresorske delovne skupine, ki jo bo ministrstvo ustanovilo v naslednji fazi izvršitve sklepa Vlade Republike Slovenije.